

Bu Proje Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti tarafından finanse edilmektedir.

Toplum Temelli Yerel Kuruluşların Katılım ve Savunuculuk Kapasitelerini Güçlendirme Projesi

İSTANBUL

HAZİRAN 2021

Bu yayının tüm hakları Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfı'na aittir
ve izni alınmaksızın
basılamaz, çoğaltılamaz.

Şehit Muhtar Mah., Bekar Sk. No:17, 34437 Beyoğlu/İSTANBUL
Telefon: 0232 292 26 72
E-posta: kedv@kedv.org.tr

Toplum Temelli Yerel Kuruluşların Katılım Ve Savunuculuk Kapasitelerini Güçlendirme Projesi

Bu yayın, Avrupa Birliği'nin maddi desteği ile hazırlanmıştır. İçerik
tamamıyla Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfı sorumluluğu altındadır
ve Avrupa Birliği'nin görüşlerini yansıtmak zorunda değildir.

Giriş

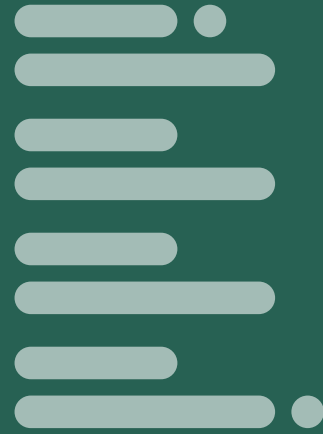
Kadın Emeğini Değerlendirme Vakfı (KEDV) olarak 1986 yılından bu yana; yoksulluk ve eşitsizliklerin var olmadığı katılımcı ve demokratik bir toplum oluşturmaya katkıda bulunmak amacıyla, dar gelirli kadınları, hayatlarını, içinde yaşadıkları toplumu ve dünyayı dönüştürmeleri için desteklemek ve yerel kalkınmadaki liderliklerini yerel, ulusal ve uluslararası düzeyde güçlendirmek için çalışıyoruz. Hedeflerimize ulaşmak üzere eşit, güçlü ve kapsayıcı topluluklar yaratmak için hayati bir rolü olduğuna inandığımız, tabanda örgütlenen kadın gruplarını ve kuruluşlarını güçlendirmeyi temel alan çalışmalar yürütüyoruz.

Bu çalışmalar kapsamında, ortaya çıkan projelerden biri de Avrupa Birliği Sivil Toplum Destek Programı finansal desteği ile Balıkesir, Eskişehir, Gaziantep, İstanbul ve İzmir illerinde yürüttüğümüz “Toplum Temelli Yerel Kuruluşların Katılım ve Savunuculuk Kapasitelerini Güçlendirme Projesi”. Bu proje ile Türkiye’de toplum temelli kadın kuruluşlarının, kadınların yaşamlarını doğrudan ilgilendiren yerel karar mekanizmalarını etkileyebilmeleri için daha fazla kadına ulaşmalarının sağlanması ve savunuculuk kapasitelerinin güçlendirilmesi amaçlanıyor.

Kadınlar; ailelerinde, mahallelerinde ve toplumda kilit bir rol üstlendikleri ve yereldeki iletişim ve dayanışma ağlarının temelini oluşturdukları halde Türkiye’de 9 milyon STK üyesinin sadece %18’ini oluşturuyor. Bu durum sivil girişimlerin daha geniş kitlelere, özellikle kadınlara ulaşma ihtiyacını ortaya koymaktadır. Gerçek ihtiyaç sahipleri olarak; sorunlar, ihtiyaçlar ve öncelikler hakkında en doğru bilgiye sahip olan kadınlar, gerçekçi çözümler geliştirme ve mahalleli ile yerel yönetimler arasında etkileşimi sağlama konusunda da önemli bir potansiyel taşıyorlar.

Proje kapsamında; kadın kooperatifleri ya da kadınların çoğunlukta olduğu formel ya da informel oluşumlar, toplum temelli sivil toplum kuruluşları olarak ele alınarak bu kuruluşların, katılım ve savunuculuk kapasitelerinin güçlendirilmesi yoluyla kadınların örgütlenme ve temsil potansiyellerinin geliştirilmesi hedeflenmiştir. Proje kapsamında, coğrafi dağılım, ekonomik ve sosyal yapılarındaki çeşitlilik dikkate alınarak seçilen projenin illerinde, her ile özgü yapılacak çalışmalara altlık oluşturulması ve proje amaçları doğrultusunda araçlar geliştirilebilmesi için iki aylık bir araştırma çalışması yürütülmüştür. Belirlenen toplam 57 toplum temelli yerel kadın kuruluşunun; mevcut işleyişlerinin, kurumsal kapasitelerinin, nasıl örgütlendiklerinin, yönetim ve katılım mekanizmalarının, kamu kurumları, mahalleleri, diğer kadınlar ve farklı kuruluşlarla kurdukları ilişkilerin, çevrelerindeki ihtiyaç ve sorunlara yönelik farkındalık düzeylerinin, çözüm geliştirme becerilerinin, savunuculuk çalışmalarının, beklentilerinin ve neleri engel olarak tarif ettiklerinin anlaşılması amacı ile derinlemesine görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Araştırmanın tamamlayıcı bir parçası olarak ise; beş ilde yerelden 1000 kadın ile anket gerçekleştirilerek, kadınların, kadın kuruluşlarına yönelik algısı, farkındalık düzeyi, katılım gerçekleştirip gerçekleştirmedikleri, yerel yönetimlere olan etkileri konusundaki düşünceleri ve bu kuruluşlardan beklentileri değerlendirilmiştir. Yapılan nitel ve niceliksel araştırmanın verilerine dayanarak eğitim ve atölye programları geliştirilerek uygulanmıştır. Bu rapor ile proje kapsamında İstanbul’da yürütülen çalışmaların çıktıları ve analizleri sunulmaktadır. Yapılan analizler neticesinde, çalışmanın yerelde strateji geliştirme adımlarında; İstanbul’da bulunan yerel kadın kuruluşları içerisinde özellikle kadın kooperatiflerinin mevcut ağlarının kapasitesini güçlendirme ve yerel yönetim ile kurumsal ilişki kurma mekanizmalarının geliştirilmesi üzerinde durulmuştur. Raporla İstanbul’da yerel kadın kuruluşlarına yönelik olarak yürütülecek olan kapasite geliştirme programlarına, kadınların kendi örgütlerini güçlendirmesine ve yerel politikaların oluşturulmasında sürdürülecek savunuculuk faaliyetlerine veriye dayanan zemin oluşturması hedeflenmiştir.

İçindekiler

01. Proje Hakkında	8
02. Araştırma Sonuçları	10
2.1. Kadınların Kadın Kuruluşlarına Bakışı	11
2.2. Kadın Kuruluşlarının Yereldeki Etkisi	12
2.3. Kadınların/Kadın Kuruluşlarının Yerel Yönetim Süreçleriyle İlişkisi	13
2.4. Kadınların/Kadın Kuruluşlarının İhtiyaçları	15
03. Projede Yapılan Çalışmaların Çıktıları	16
3.1. Kadın Kuruluşlarını/Kooperatiflerini Güçlendirmeye Yönelik Strateji ve Öneriler	18
3.2. Kadın Kuruluşlarının Yerel Yönetimlerle İlişkilerine Yönelik Strateji ve Öneriler	20
3.3. İstanbul İl Koordinasyonunu Güçlendirmek İçin Öneriler	23
3.4. İBB Yerel Eşitlik Eylem Planına Sunulan Öneriler	23
3.5. Yerelden Küresele Kadınların Liderliğini Güçlendirmek için Politika Araçları Önerileri	28
04. İstanbul Yerel Strateji ve Eylem Planı Geliştirme	30
05. Gelişmeler ve İşbirlikleri	38
06. Rapor Ekleri	42
Ek 1_ Saha Araştırması Grafikleri (öne çıkanlar) ve Karşılaştırmalı İl Sonuçları	47
Ek 2_ Proje Kapsamında Yapılan Eğitim/Toplantılar	70
Ek 3_ İBB 2020-2024 Stratejik Planı ve 2021-2024 Yerel Eşitlik Eylem Planı	76
Ek 4_ Karşılaştırmalı YEPP Tablosu	78
Ek 5_ Kadın Kooperatifleri Eylem Planı Takip Çizelgesi	88
Ek 6_ Kaynakça	92

Proje Hakkında

“Toplum Temelli Yerel Kuruluşların Katılım ve Savunuculuk Kapasitelerini Güçlendirme Projesi” Türkiye’de kadınların yaşamlarıyla doğrudan ilgili karar ve politikaları etkileme kapasitelerini güçlendirmek için sivil topluma katılımlarını ve karar mekanizmaları üzerindeki etkisini artırmak amacıyla hayata geçirilmiştir. Proje kapsamında yaklaşık 3 yıl süresince Balıkesir, Eskişehir, Gaziantep, İstanbul ve İzmir illerinde bir dizi faaliyet yürütülmüştür.

Saha Çalışmaları

22 - 28 Ağustos 2019 tarihlerinde İstanbul’daki 12 kadın kuruluşu ile derinlemesine görüşmeler yapılmıştır. (7 kooperatif, 4 dernek, 1 topluluk) Görüşmelerde, kadın kuruluşlarının kurulmalarından bugüne kadarki süreçlerinin hikayeleri ve tecrübeleri dinlenmiş, savunuculuk ve katılım çalışmalarındaki mevcut durumları ve sınırlılıkları/kısıtları tespit edilmiştir; çalışmadan elde edilen veriler içerik analizi yöntemi kullanılarak analiz edilmiştir.

13 - 24 Ocak 2020 tarihlerinde saha araştırmasının bir diğer ayağı olarak kadınların kadın kuruluşlarıyla ilgili farkındalık ve bilgi düzeylerini, sivil girişimlere katılım düzeylerini, yaşadıkları zorlukları, beklentilerini ve genel olarak ihtiyaçlarını ölçmek amacıyla İstanbul’daki 201 kadınla yüz yüze görüşme tekniğiyle anket çalışması yapılmıştır. Elde edilen sonuçlar, kadın kuruluşlarına yönelik algı, kadınların bu kuruluşlarla bağı ve yerel yönetimlerle ilişkiler başlıkları altında değerlendirilmiştir.

Kapasite Güçlendirme ve Savunuculuk Çalışmaları

19 Eylül 2019’da kadın kuruluşlarının, belediyeler ile ilişkilerini değerlendirmek ve faaliyetlerini birlikte planlamaları adına önerilerin sunulduğu yerel yönetimlere katılım atölyesi düzenlenmiştir.

12-13-14 Kasım 2019 tarihlerinde İstanbul’daki kadın kuruluşlarının kapasitelerini güçlendirme amaçlı eğitim programı gerçekleştirilmiştir. “Savunuculuk ve İletişim”, “ Yaşamak İstedığımız Dünya”, “Nasıl Değişim Yaratabiliriz”, “Kuruluşumuzu Nasıl Güçlendiririz”, “Birlikte Hareket Etmek” olarak beş oturumluk programın amacı, kadınların güçlenip birlikte hareket ederek etkili savunuculuk faaliyetleri gerçekleştirmelerini desteklemektir.

07 Ağustos 2020’de İBB Yerel Eşitlik Eylem Planına katılım toplantısı yapılmıştır.

2019-2021 arası kamu sektöründe toplumsal cinsiyete duyarlı politika üretme/uygulama süreçleri için ilgi ve talep yaratma amaçlı tarafların bir araya getirildiği 5 yuvarlak masa toplantısı organize edilmiştir. Toplantılarda kurum/kuruluşlar arasında birbirlerinin bakış açılarını anlamaları, fikir alışverişinde bulunmaları için ortam ve işbirlikleri yaratmak hedeflenmiştir.

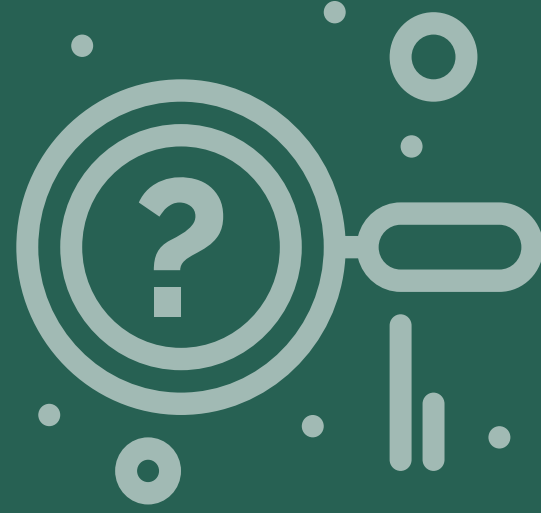
Ekim 2019 - Şubat 2021 arası yerel strateji/yerel yönetim ilişkileri geliştirme, pandeminin neden olduğu kriz ortamında kuruluşları destekleme ve iletişimi devam ettirme amaçlarıyla 7 il koordinasyon toplantısı ve 2 yerel strateji hazırlıkları toplantısı yapılmıştır.

2020 sonu ve 2021 başı kadın kuruluşlarının farklı ülkelerdeki kadın kuruluşlarıyla bir araya gelip paylaşımında buldukları uluslararası deneyim paylaşım toplantıları gerçekleştirilmiştir.

12 Ocak - 11 Şubat 2021 tarihleri arası bir diğer faaliyet ise kadın kuruluşlarının ifade edilen ihtiyaçlarından birini karşılamak amacıyla dijital araçlara erişim eğitimi olmuştur. Katılımcıların dijital entegrasyonu ve araçları etkin kullanmalarını kolaylaştırmak amaçlanmıştır.

08 Haziran 2021 tarihinde yerel strateji atölyesi düzenlenmiş ve yerel yönetimlerle bir araya gelinerek kadın kuruluşları ve yerel yönetimler arasında nasıl sürdürülebilir bir iş birliği mekanizması oluşturulabileceğine, Eylem Planı üzerinden nasıl bir birliktelik sağlanabileceğine dair yol haritası oluşturulmuştur.

07 - 10 Haziran 2021 arası, dünyanın farklı ülkelerinden yerel kadın gruplarının ekonomik kaynaklara ve karar alma süreçlerine erişimini arttırmak için ortak politika ve ağlar geliştirmek üzere bir araya getirildiği uluslararası çalıştay ve bu çalıştayın devamı olarak 11 - 12 Haziran 2021’de proje illeri ile çıktılarını paylaşarak eylem planları kapsamında uygulama adımlarının geliştirildiği ulusal çalıştay gerçekleştirilmiştir.

Araştırma Sonuçları

İstanbul'daki 12 kadın kuruluşu ve 201 kadınla yapılan araştırma sonucu, kadın kuruluşlarının mevcut durumu, savunuculuk ve katılım çalışmalarındaki zorlukları; kadınların kadın kuruluşlarıyla ilgili farkındalık ve bilgi düzeyleri, sivil girişimlere katılım düzeyleri, yaşadıkları zorluklar, beklentileri ve genel olarak ihtiyaçları öğrenilmiştir. Bu bölümde, elde edilen sonuçlar ışığında İstanbul'daki mevcut durum özetlenmiştir.

2.1

Kadınların Kadın Kuruluşlarına Bakışı

2.1.1 Kadın Kuruluşlarına Yönelik Algı ve Katılım

Ankete katılan İstanbullu kadınların %54,2'si kadınların bir gruba veya kuruluşa üye olma nedenini “sorunların çözümüne katkıda bulunmak” olarak görmektedir. Sırasıyla %35,8 “sosyalleşmek”, %20,9 “bilgi ve becerilerini arttırmak”, %17,4 “para kazanmak” diğer başlıca nedenler arasında sayılmıştır.

Ankete katılan İstanbullu kadınların %38,3'üne göre “toplumsal baskılar” kadınların kuruluşlarda veya gruplarda bir araya gelmelerini engelleyen nedenlerin başında gelmektedir. Diğer nedenler ise %32,3 ev içi sorumluluklar (ev işleri, çocuk/yaşlı/hasta bakımı gibi), %31,8 “kadınların yeterince bilgilerinin olmaması” olarak belirtilmiştir. Bununla birlikte kadınların %36,3'ü bir araya gelmede herhangi bir engel olmadığını düşünmektedir.

Kuruluşların etkinliği açısından ise, ankete katılan İstanbullu kadınların %37,3'ü “ekonomik zorlukları” ve “siyasi baskıları” ve “toplumsal baskıları” kadın kuruluşlarının çalışma yürütürken karşılaştığı engellerin başında görmektedir. %39,8'i ise kadın kuruluşlarının çalışma yürütürken herhangi bir engelle karşılaşmadığı görüşündedir.

Ankete katılan İstanbullu kadınların %46,3'üne göre, Türkiye genelinde kadın kuruluşlarının en etkili olduğu alan “kadına yönelik şiddettir”. Bunu sırasıyla %38,3 ile “kadın istihdamı”, %28,4 ile “kadın hakları” izlemektedir. %37,8 oranında önemli orandaki kadın ise kadın kuruluşlarının etkisi olduğunu düşünmemektedir.

Katılım açısından; ankete katılan İstanbullu kadınların yalnızca %2'si bir kadın kuruluşuna üyedir. Kuruluşlara üye olan kadınların yarısına yakını vakıflarda, kalanı ise dernek, toplumsal, çevre vb.sorunlar için veya kadınların sorunları için bir araya gelmiş gruplara üyedir ve bu kuruluşların mahalle çalışmalarında, tanıtım/iletişim, eğitim, yardım dağıtım faaliyetlerinde ve kaynak bulma çalışmalarında rol almaktadırlar. Çoğunluğun kuruluşlara katılım sağlama nedenleri toplumsal, çevresel sorunlara ve kadınların ortak sorunlarına çözüm üretmektir. Kadınların neredeyse tamamına yakını ise (%88,6) ne bir kuruluşa üyedir ne de konuyla ilgili çalışmalara katıl-

maktadır. Üye olmama nedenlerinin başında %60,3 ile vakit yetersizliği gelmektedir.

Derinlemesine görüşme yapılan kadın kuruluşu temsilcilerinin çoğunluğu ise kadınların ortak problemlerinin çözümüne katkı sunmak için katıldıklarını belirtmişlerdir. Bir kadın kuruluşuna dahil olmanın yaşattığı olumlu etkiler; güçlenmek, bakış açısının değişmesi, özgüven ve farkındalık artışı olarak aktarılmıştır. Olumsuz etkiler ise çalışılan alanın psikolojik yükü ve kuruluşa fazla zaman ayırma sonucu özel hayatın ihmal edilmesi olarak değerlendirilmiştir. Görüşülen temsilcilerin tamamı kendilerini kuruluşlarının bir parçası olarak görmektedir, aidiyet duygusu oldukça yüksektir; kuruluşlarındaki karar alma süreçlerine ve faaliyetine katılım sağlamaktadır.

Ankete katılan İstanbullu kadınların %38,3'üne göre “toplumsal baskılar” kadınların kuruluşlarda veya gruplarda bir araya gelmelerini engelleyen nedenlerin başında gelmektedir.

Ankete katılan kadınlar arasından İstanbul'daki kadın kuruluşlarına üye olan ya da çalışmalarına katılanların büyük çoğunluğu (%57,1) kuruluşlarla bir arkadaşı veya tanıdığı aracılığıyla ilişkiye geçtiğini belirtmiştir; kuruluşun faaliyetleri aracılığıyla ya da sosyal medyadan görerek iletişime geçtiklerini belirtenler de olmuştur ve %42,9'u kuruluşunun etkinlik ve çalışmalarına vakit buldukça, sıklıkla katılmaktadır.

Diğer taraftan ankete katılan İstanbullu kadınların yalnızca %18,4'ü kendi çevresinde bir kurum çatısı altında ya da bir kurumdan bağımsız bir araya gelip sorunlarının çözümü için çalışan kadınlar olduğunu düşünmektedir. Genel görüş (%45,8) çevrelerinde böyle birliktelikler olmadığını yönündedir. Konuyla ilgili bilgisinin olmadığını belirtenlerin oranı da “hayır yok” diyenler kadar yüksektir (%35,8).

2.1.2 Kadınların ve Kadın Kuruluşlarının Öncelikleri

Ankete katılan İstanbullu kadınların en önemli sorunları %67,5 ile şiddet ve %40 ile toplum baskısıdır. Araştırmaya katılan kadınlara “yaşadığınız yerdeki sorunları düşündüğünüzde, sizce kadın kuruluşlarının daha çok hangi alanda çalışma yürütmesine ihtiyaç var” diye sorulmuş ve kadınlardan ilk sırada %68,2 ile kadına yönelik şiddetle mücadeleyle dair çalışma yürütmeleri gerektiği yanıtı alınmıştır. Bunu sırasıyla %55,2 ile kadınların ekonomik yaşama katılımı %42,3 ile kadınların sosyaolarak güçlendirilmesi, %27,9 ile toplumsal hizmetler, %24,9 ile yoksullukla mücadele, %22,9 ile kadınların siyasete katılımı, %14,9 ile çevresel sorunları ve %12,4 ile çocuk hakları için mücadele takip etmektedir.

2.2

Kadın Kuruluşlarının Yereldeki Etkisi

Ankete katılan İstanbullu kadınların %51,2’si bir kadın kuruluşunun etkili olması için “toplumda güven sağlaması” ve yine %51,2’si “kadınlarına ihtiyaçlarına yanıt verebilmesi” gerektiği inancındadır. Bunu sırasıyla (%40,8) “kararlarını geniş kesimlerle alıyorlarsa”, (%36,7) “amaçları doğrultusunda çalışıyorlarsa”, (%32,8) “kendini iyi tanıtıyorsa” etkili olabileceği görüşleri izlemektedir. Derinlemesine görüşme yapılan kadın kuruluşlarının çoğunluğu ise başarı çitasını gerçekleştirebilen projeler yerel yönetimlerin karar mekanizmalarında etkili olmak olarak tanımlanmaktadır.

Ankete katılan İstanbullu kadınların sadece %8,5’i yaşadıkları yerdeki kadın kuruluşlarının kendilerini kısmen tanıttığı görüşündedir. Büyük çoğunluk %72,1’e göre kendilerini yeterince tanıtamamaktadır. Derinlemesine görüşme yapılan kadın kuruluşlarının ise tamamının bir internet sayfası/sosyal medyası vardır. Buna ek olarak, kendilerini toplumsal etkinlikler, broşürler, gazeteler, saha çalışmaları ve birebir görüşmeler aracılığıyla tanıttıklarını belirtmiştir; bu kuruluşların yarısı her hafta üyeleriyle bir araya geldiklerini söylemektedir.

Derinlemesine görüşme yapılan kadın kuruluşlarının kuruluşlarında yürütmüş olduğu, bugün yürütmeye de-

Derinlemesine görüşme yapılan kadın kuruluşlarının çoğunluğu ise başarı çitasını gerçekleştirebilen projeler ve yerel yönetimlerin karar mekanizmalarında etkili olmak olarak tanımlanmaktadır.

Derinlemesine görüşme yapılan kadın kuruluşlarının ise yarısından fazlası kuruluş amacının “kadınları sosyal açıdan güçlendirmek” olduğunu belirtmiştir. Ayrıca “kadınlara iş olanağı sunmak” ve “kadınların ortak sorunlarına çözüm üretebilmek” de çoğunluğun belirttiği diğer kurulma amaçları arasındadır. Araştırmaya katılan kooperatiflerin hedefleri çoğunlukla üretimi artırmak, çalışma alanını genişletmek, satış miktarını artırmak iken, derneklerin daha toplumsal değişime katkı sunmak gibi hedefleri vardır.

vam ettiği ve gelecekte yürütmeyi planladığı faaliyetler incelendiğinde, kuruluşların beceri eğitimleri, kadınlara yönelik kapasite geliştirme eğitimleri, gelir getirici faaliyetler ve toplumsal farkındalık geliştirme faaliyetlerinde kuruldukları güne kıyasla geliştikleri görülmektedir. Farklı alanlarda faaliyet gösteren bu kuruluşlardan yılda ortalama 278 kadın yararlanmaktadır; faaliyetler özelinde değerlendirildiğinde bu sayı 1000 kadına kadar çıkabilmektedir. Kuruluşların iç işleyişleriyle ilgili toplantı başlıkları genellikle gündemdeki faaliyetleri ve çalışma planları üzerinedir. Bununla birlikte özellikle bazı kooperatifler tarafından üretim planlaması, ihtiyaçların tespit edilmesi ve kooperatife maddi kazanç sağlayacak alanların arayışı gibi konular üzerinde yoğunlaşıldığı belirtilmiştir.

Derinlemesine görüşme yapılan kadın kuruluşları tarafından kadınların liderlik becerileri önemsenmektedir. Ancak sadece bir kısmının kadınların liderliklerinin geliştirilmesine yönelik çalışmaları olmuştur; çoğu kuruluşun bir çalışması yoktur.

2.3

Kadınların ve Kadın Kuruluşlarının Yerel Yönetim Süreçleri ile İlişkisi

2.3.1 Kadınların Yerel Yönetim Süreçlerine Katılımı

Yerel yönetim denilince ankete katılan İstanbullu kadınların %81,1’inin aklına büyük ölçüde belediyeler gelmektedir. Buna ek olarak muhtarlık, kaymakamlık, valilik, emniyet, dernekler yerel yönetim unsurları olarak sayılan diğer kurumlardır.

Ankete katılan İstanbullu kadınların %63,7’si belediyenin çalışmalarından biraz memnundur. Belediyenin kurs ve sosyal yardımlarından yararlananların oranı düşüktür. (%1,5 sosyal yardımlarından, %1,5’i kurslarından)

Ankete katılan İstanbullu kadınların %58,2’si yaşadıkları yerde bir sorunla karşılaştığında polis başvurmuştur. Buna ek olarak, %35,8 oranla arkadaşlarıyla veya çevresi ile paylaştığını belirtenler olmuştur.

Ankete katılan İstanbullu kadınların %93’ü buldukları yerdeki belediyenin aldığı kararlarda bir etkisinin olmadığını düşünmektedir. Kadın kuruluşlarının etkisi açısından ise, %36,3’üne göre kuruluşlar yerel kararlarda etkili değildir. Yine kadınlara göre eğer kadın kuruluşları belediyelerin aldığı kararlara etki ederlerse, işsizliğin azalması istihdamın artmasına, kadın istihdamının artmasına, ekonomik olarak güçlenip kalkınmaya, kadına yönelik şiddetin azalmasına katkı sunacaklardır.

Ankete katılan İstanbullu kadınların %52,7’si kadın kuruluşlarının belediyelerin aldığı kararlara etki edebilmesi

için belediye başkanı ile doğrudan görüşmesi gerektiğini düşünmektedir. Bunu sırasıyla (%55,2) belediye meclisine katılarak; (%41,3) temsil ettikleri kadın sayısı arttığında, (%37,8) sosyal medyayı kullanarak, (%29,9) kent konseyine katılarak, (%21,4) imza kampanyaları-etkinlikler düzenleyerek, (%2,4) siyasi partiler aracılığıyla etki edilebileceklerine dair görüşler takip etmektedir.

Ankete katılan İstanbullu kadınlara göre %40,8 ile “belediyede muhatap bulamamak” belediye ile iş birliği önündeki en büyük engeldir. Bunu sırasıyla %36,3 ile “kadın kuruluşlarının yeterince etkin olmaması” ve %30,8 ile “belediyenin iş birliğine önem vermemesi” izlemektedir.

Ankete katılan İstanbullu kadınların yarısı (%50,2) her gün ülkedeki ekonomik, sosyal ve politik gelişmeleri takip etmektedir. Gündeme dair gelişmeleri kadınların %74’ü televizyondan, %70,9’u sosyal medyadan, %40,3’ü internet gazetelerinden, %7,1’i ulusal basılı gazetelerden, %2’si yerel televizyonlardan takip etmektedir. İnternet, kadınlar için önemli bir bilgi kaynağı haline gelirken yerel medyanın çok fazla kadın tarafından takip edilmediği görülmektedir. Gündemi takip eden İstanbullu kadınların büyük bir kısmının ise ülkenin siyasi, ekonomik ve sosyal koşullarına dair genel kanaati olumsuzdur. Olumlu düşünenlerin oranı toplamda %21,4’tür.

Kadınların ve Kadın Kuruluşlarının İhtiyaçları¹

Ankete katılan İstanbullu kadınlar yereldeki sorunları için kuruluşlardan kadına yönelik şiddet, kadınların ekonomik yaşama katılımı ve kadınların sosyal olarak güçlendirilmesi konularında çalışmalar beklemektedir.

Ankete katılan İstanbullu kadınların en önemli sorunu %67,5 ile şiddettir; yaşadıkları yerle ilgili başlıca sorunlarının başında ise %16,4 ile ulaşım gelmektedir. İstanbul dile getirilen ulaşım sorunuyla diğer illere kıyasla en yüksek seviyededir.² Derinlemesine görüşme yapılan kadın kuruluşları temsilcilerine göre ise yereldeki kadınların öncelikli ihtiyaçları sırasıyla ücretsiz kreş, istihdam alanı, sosyalleşme alanı ve güvenlidir. Bununla birlikte kadınların gündelik yaşamını etkilemesi sebebiyle altyapının yeniden yapılandırılmasını isteyen ve kent hayatının iyileştirilmesi için yeşil alanı öncelik gösterenler de olmuştur.

Ankete katılan İstanbullu kadınlar yereldeki sorunları için kuruluşlardan kadına yönelik şiddet, kadınların ekonomik yaşama katılımı ve kadınların sosyal olarak güçlendirilmesi konularında çalışmalar beklemektedir.

Ankete katılan İstanbullu kadınlara göre kadınların kuruluşlarda bir araya gelmesinin önünde toplumsal baskılar, ev içi sorumluluklar ve kadınların yeterince bilgilerinin olmaması gibi engeller vardır. Diğer yandan ekonomik zorluklar, siyasi ve toplumsal baskılar kadın kuruluşlarının çalışması önündeki engeller arasında belirtilmiştir.

Derinlemesine görüşme yapılan kadın kuruluşlarının ise işleyişleriyle ilgili en çok ürün/iş geliştirme, mali ve yönetim konularında destek; ardından ise eğitim, ekipman, mekan, teknik destek/bilgi, personel ve ağ oluşturma/işbirlikleri ihtiyaçları vardır. Yanısıra en çok stratejik plan hazırlama, ardından ise iş planı hazırlama, kredi/hibe/ere erişme, iletişim ağı/ortaklık kurma, bütçe yönetimi ve

iletişim olarak; insan kaynakları açısından en çok teknik beceri ve deneyimin düşük olması, personel ücretlerini ödeme zorlukları, uygun personel bulma ve personeli elde tutma ve sosyal güvence olmaması gibi konularda yönetsel güçlükler yaşamaktadır.

Ankete katılan İstanbullu kadınlara göre belediyede muhatap bulamamak, belediye ile iş birliği önündeki en büyük engeldir.

Derinlemesine görüşme yapılan kuruluşlarının temsilcilerinin çoğunluğunun kadın kuruluşları ile iş birliği konusunda önerileri, ortak dil oluşturmak, kadınlara iş imkanı ve ücretsiz kreş sağlamak, aynı alanda çalışan mahalle derneklerinin birleştirilmesi, ihtiyaçları anlamak için saha çalışmaları ve dikkat çekecek faaliyetler gerçekleştirmek şeklindedir.

Ankete katılan İstanbullu kadınlara göre belediyede muhatap bulamamak, belediye ile iş birliği önündeki en büyük engeldir. Derinlemesine görüşme yapılan kadın kuruluşlarında ise yerel yönetimlerle iş birliği hakkında yaygın görüş iş birliğinin belediyenin yaklaşımına göre şekillendiğidir.

2.3.2 Kadın Kuruluşlarının Yerel Yönetimlerle İlişkisi/ Diğer İşbirlikleri

İstanbul'da derinlemesine görüşülen kadın kuruluşlarının çoğunluğu yerel yönetimlerle/ belediyelerle ve diğer kadın kuruluşlarıyla iş birliği içinde olduğunu belirtmiştir. Yarısından fazlasının ise diğer kamu kurumlarıyla (Gümrük ve Ticaret İl/İlçe Müdürlükleri) ve diğer STK'lar ve ağlarla iş birliği vardır. Görüşülen kuruluşların yarısı bir birlik, iletişim ağı veya platforma üyedir. KEDV, Simurg, Mor Çatı, Sosyalist Feminist Kolektif ve Beyoğlu Kent Savunması üye olunan birliklerdir.

Derinlemesine görüşme yapılan kuruluşların yarısından fazlası kurulma süreçlerinde STK'lardan destek almıştır. Ayrıca az sayıda da olsa, yerel yönetim, özel sektör ve kamu kurumlarından destek alan kuruluşlar da bulunmaktadır.

İşbirliği türleri incelendiğinde; derinlemesine görüşme yapılan kuruluşların en çok eğitim iş birliği gözlenirken,

sırayla iletişim ağı oluşturma, deneyim paylaşımı ve kaynak paylaşımı sık gerçekleştirilen iş birlikleri arasındadır. Bunun yanı sıra az bir kuruluş ise teknik destek ve ticari iş birlikleri olduğunu belirtmiştir.

İşbirliği süreçleri incelendiğinde; derinlemesine görüşme yapılan kuruluşların yerel yönetimlerle işbirlikleri/iletişimleri çeşitlilik göstermektedir. Kuruluşlar çoğunlukla toplantılara davet edilmekte, kent konseyi /meclisleri toplantılarına katılmaktadır. Bazı kuruluşlar belediyenin aynı yardımlarından faydalanmakta, proje geliştirmekte iken bazı kuruluşlar ise iletişim kuramamakta, başlanan projelerin tamamlanmaması nedeniyle hayal kırıklığı yaşamaktadır. Bu farklı deneyimlere bakıldığında yerel yönetim ve yerel kuruluşların iş birliğinin belediyenin yaklaşımına göre şekillendiği görülmektedir.

¹ Anket ve derinlemesine görüşme sonuçları / Detaylı grafikler Ek_1'de yer almaktadır

² Ek_1 illerin karşılaştırmalı tablosu

Proje Çıktıları

Proje kapsamında ilk olarak, toplumsal cinsiyete duyarlı yerel politikalar geliştirilmesi amacıyla yerel yönetimlere katılım atölyesi gerçekleştirilmiştir. Atölyede kadınların politika üretme süreçlerine katılımını arttırmak amacıyla yerel kadın kuruluşlarının belediyeler ile ilişkileri, toplantı katılımcısı yerel yönetimler ve kuruluşlar tarafından karşılıklı olarak değerlendirilmiştir.

Ardından araştırma bulgularının da yönlendirici olduğu, mevcut ihtiyaçlar üzerinden eğitimler hayata geçirilmiştir. Bunlardan biri, kadın kuruluşlarının kapasitelerini güçlendirmeye yönelik yapılan ve İstanbul'dan toplam 12 kuruluşun katıldığı “savunuculuk ve iletişim”, “yaşamak istediğimiz dünya”, “nasıl değişim yaratabiliriz”, “kuruluşumuzu nasıl güçlendiririz” “birlikte hareket etmek” temalarında beş oturumluk bir eğitim programıdır. Diğeri ise kadın kuruluşlarının dijital entegrasyonunu ve araçları etkin kullanmalarını kolaylaştırmak amaçlı yapılan, 1 ay süren ve her bir oturumuna 20'nin üzerinde kuruluşun katıldığı dijital araçlara erişim eğitimidir. Yine süreç içinde kurum ve kuruluşların birbirlerinin bakış açılarını anlamaları, fikir alışverişinde bulunmaları için yapılan ve farklı şehirlerden her birine 15-43 arası kuruluşların katıldığı 5 ayrı yuvarlak masa toplantısı hayata geçirilmiştir. Toplantılarda araştırma bulguları da dikkate alınarak katılımcılar tarafından sorun ve ihtiyaçlara yönelik öneriler geliştirilmiştir. Yanısıra farklı ülkelerdeki kadın kuruluşlarıyla bir araya gelindiği uluslararası deneyim paylaşım toplantıları yapılmış; pandeminin neden olduğu kriz ortamında kooperatifler arası deneyim aktarımı ve motivasyonun sağlanması amaçlı ve ayrıca İstanbul il koordinas-

yonun yerel strateji hazırlıkları için yerel yönetimlerle de görüşmelerin yürütüldüğü 9 toplantı yapılmıştır. İlaveten; 5 proje ilinden yerel kadın kuruluşlarının 2 gün boyunca ve KEDV olarak üyesi olunan Huairou Komisyonu ile birlikte toplamda 16 farklı ülkeden 35 kadın yerel kadın kuruluşunun 4 gün boyunca çalışma gruplarında aktif katılım gösterdikleri, “Yerelden Küresele Kadınların Liderliği” başlığında hem kendi yerellerinde hem de daha geniş ölçekte politikaları etkilemek için kullanabilecekleri araçlar ve yöntemler geliştirmeleri amaçlı uluslararası ve ulusal çalıştay düzenlenmiştir. Kadınlar tarafından geliştirilen bu araçların, bir taraftan Huairou Komisyonu'nun tabandan kadınların COVID-19 sonrası süreçte üstlendiği liderliği tanımır kılma ve finansal olarak güçlendirmeye yönelik başlattığı, “Tabandan Kadınların Covid-19 Sonrası Yeniden İnşa Platformu'nun” küresel çapta bir etki yaratması, bir taraftan da yerelde uygulamaya geçilmesi planlanmıştır.

Bu bölümde, gerçekleşen atölye ve toplantıların çıktılarını olarak İstanbul'daki mevcut durumu iyileştirmeye yönelik kadın kooperatifleri tarafından sunulan öneriler özetlenmiştir. Toplantıların içerikleriyle ilgili bilgi tabloları rapor ekinde sunulmuştur. (Bknz, Ek_2)

Kadın Kuruluşlarını Güçlendirmeye Yönelik Strateji ve Öneriler³

Yapılan toplantılarda, yapılan araştırma bulguları da dikkate alınarak kadın kuruluşlarının temel ihtiyaçları irdelenmiş ve belirlenen öncelikli ihtiyaçlar “kurumsal güçlenme”, “ağ oluşturma” ve “savunuculuk” olarak üç başlık altında toplanmıştır. Kadın kuruluşlarının bu ihtiyaçları etrafında kapasitelerini güçlendirmeye yönelik kadınlar tarafından bu başlıklar altında strateji ve öneriler geliştirilmiştir.

1. Kurumsal Gelişim	
İhtiyaçlar	Öneriler
Kuruluş Görüşme Sonuçları <ul style="list-style-type: none"> • Yeni üyelere erişim • Aktif üye sayısını arttırmak • Kuruluş içi kararlara katılımı arttırmak • Kimlerle çalışılacağını netleştirmek • Kısa ve uzun dönem stratejik planlama • Proje üretebilme, yazabilme • Sürdürülebilir fon ve bütçeye erişim • Gönüllü yönetimi • Teknik donanım ve personel 	<ul style="list-style-type: none"> • Mahalle bazlı çalışmalar ve ihtiyaç tespitleri yapılmalı • Kadınlara ait ortak mekan (buluşma noktası) oluşturulmalı • Eğitimler etkinlikler düzenlenmeli • Kadınlar arasında dayanışma artırılmalı • Tüm üye ve gönüllülerle belirli aralıklarla toplantılar düzenlenmeli • Yönetim yapısı demokratik hale getirilmeli • Stratejik plan toplantıları yapılmalı
Atölye/ Eğitim Sonuçları <ul style="list-style-type: none"> • Daha fazla kadına ulaşmak, mahalleyle iletişimi arttırmak • Kadınların ihtiyaçlarını tespit etmek/çözüm üretebilmek • Faaliyet alanlarını genişletmek • İşleyiş ve etki değerlendirici mekanizmalar geliştirmek • Birlikte çalışma kültürü, katılımı sağlamak için ilke ve değerler oluşturmak, ben değil biz olmak • Daha geniş bir vizyon, toplumsal sorunlar konusunda farkındalık kazanmak • İşleyiş yapısını kadınları güçlendirecek şekilde düzenlemek • Görünürlük sağlamak, kendini iyi ifade edebilmek 	<ul style="list-style-type: none"> • Mahalle bazlı çalışmalar ve ihtiyaç tespitleri yapılmalı • Kadınlara ait ortak mekan (buluşma noktası) oluşturulmalı • Eğitimler etkinlikler düzenlenmeli • Kadınlar arasında dayanışma artırılmalı • Tüm üye ve gönüllülerle belirli aralıklarla toplantılar düzenlenmeli • Yönetim yapısı demokratik hale getirilmeli • Stratejik plan toplantıları yapılmalı

2. Ağ Oluşturma

İhtiyaçlar	Öneriler
Kuruluş Görüşme Sonuçları <ul style="list-style-type: none"> • Benzer alanlarda çalışanlardan haberdar olmak • Deneyim paylaşımı • Diğer kuruluşlar ile iş birliğini güçlendirmek 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuruluşlar ortak malzeme ve kaynaklar kullanılmalı • Kadınların etkinliklerde bir araya gelmesini sağlayacak ortak etkinlikler planlanmalı • Görevler içi eşit sorumluluk paylaşımı yapılmalı • Eylem planı yapılmalı, ortak temalar belirlenmeli • Düzenli toplantılar dışında ortak atölye çalışmaları yapılmalı • Kent konseyinden ve yerel yönetimlerden beklentiler belirlenmeli
Atölye/ Eğitim Sonuçları <ul style="list-style-type: none"> • Bir arada hareket edebilecek ortak alanlar belirlemek • Değişim yaratmak için ortak güç oluşturmak • Kırsal ile merkez arasında ilişkiyi arttırmak • Koordinasyon ve iletişim • Bir arada olmanın kurallarını ve beklentilerini belirlemek • Rekabet yerine dayanışma yaratmak • Birbirinden öğrenmek 	<ul style="list-style-type: none"> • Kuruluşlar ortak malzeme ve kaynaklar kullanılmalı • Kadınların etkinliklerde bir araya gelmesini sağlayacak ortak etkinlikler planlanmalı • Görevler içi eşit sorumluluk paylaşımı yapılmalı • Eylem planı yapılmalı, ortak temalar belirlenmeli • Düzenli toplantılar dışında ortak atölye çalışmaları yapılmalı • Kent konseyinden ve yerel yönetimlerden beklentiler belirlenmeli

3. Savunuculuk

İhtiyaçlar	Öneriler
Kuruluş Görüşme Sonuçları <ul style="list-style-type: none"> • Etkili teknikleri öğrenmek • Sadece kadınların talepleri üzerine gelişen bir ilişki yerine karşılıklı bir ilişki • Karar süreçlerinde etkili olmayı sağlayacak araçlar 	<ul style="list-style-type: none"> • Eğitimler düzenlenmeli • Kurumsal ilişkiler kurulmalı • Kurumsal önyargıları kırmaya yönelik çalışmalar yapılmalı • Kadınların bir araya gelebilecekleri merkezler (buluşma noktası) oluşturulmalı • Toplantılar yoluyla ortak hedefler belirlenmeli
Atölye/ Eğitim Sonuçları <ul style="list-style-type: none"> • Kamu kurumları ile hiyerarşik değil eşit ilişki • Belediye ve diğer kurumlardaki işleyiş ve süreçleri öğrenmek • Kamu kurumları ile etkili iletişim, katılım için araçlar • Kadınların mahalle düzeyinde katılımını sağlayacak mekanizmalar • Yerel yönetimin stratejik plan uygulamalarında kadınların öncelikleri doğrultusunda etkileşim • Kamuda anlayış ve tutum değişikliği (toplumsal cinsiyet eşitliği, sivil toplum vb. konularda) • Kent konseyleri, kadın milletvekilleri ve meclis üyeleri ile etkileşimi arttırmak 	<ul style="list-style-type: none"> • Eğitimler düzenlenmeli • Kurumsal ilişkiler kurulmalı • Kurumsal önyargıları kırmaya yönelik çalışmalar yapılmalı • Kadınların bir araya gelebilecekleri merkezler (buluşma noktası) oluşturulmalı • Toplantılar yoluyla ortak hedefler belirlenmeli

Kadın Kuruluşlarının Yerel Yönetimlerle İlişkilerine Yönelik Strateji ve Öneriler

Proje başında yerel yönetimlerin de yer aldığı 14 kuruluşun katılımı ile yapılan **Yerel Yönetimlere Katılım Atölyesi**⁴ bir tarafta belediye temsilcilerinin bir tarafta kadın kuruluşlarının bulunduğu iki grup oluşturularak karşılaşılan engeller ve bu engellerin nasıl aşılabileceğine dair karşılıklı öneriler tartışılmıştır. Bu kapsamda kadın kuruluşları tarafından eğer kadınlar yerel yönetimlerde karar alıcı olsalardı İstanbul'da hayata geçireceklerine dair düşünceleri alınmış; ardından belediye temsilcileri ve kadın kuruluşları tarafından karşılıklı değerlendirmeler yapılarak öneriler dile getirilmiştir.

Kadın kuruluşları eğer yerel yönetici olsalardı /belediyeyi yönetselerdi neleri hayata geçirirlerdi?

- Cinsel şiddetle mücadele için bir mekanizma oluşturur, koruyucu/ önleyici çalışmalar yaparlardı.
- Kadına yönelik şiddetle mücadele için farkındalık oluştururlardı.
- Erkeklerle, toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimi verirlerdi.
- Kadınların kendi sorunlarının çözümü için örgütlenmelerini desteklerlerdi.
- Kadınların maddi ihtiyaçları için üretim yapmalarını ve kooperatifleri desteklerlerdi.
- Kadınların ürettikleri ürünler için; satış kanalları ve yeni pazarlar oluşturma, tanıtım desteği verirlerdi.
- Kooperatiflerin kurumsal kapasitelerini güçlendirmesine, e-ticaret yapmasına destek verirlerdi.
- Kadın ve çocuklar için merkezler, kreşler, yeni kamusal alanlar ve hizmetler tasarlarlardı.
- Kadınların ihtiyaçlarına yönelik, verimli ve sistemli eğitimler düzenlerlerdi.
- Yereldeki kadınlarla ve onlarla çalışan kuruluşlarla iş birliği yaparlardı.
- Kadınlar konusunda çalışacak bir birim oluştururlardı.
- Temiz, eşitlikçi bir iletişim kurarlardı.
- Belediye içindeki "yönetişimi" güçlendirirlerdi.
- Kent konseyini daha aktif hale getirirlerdi.
- Daha çok kadın istihdam ederlerdi.
- Kariyer destek birimi kurar burada eğitimler organize ederlerdi.
- Her mahallenin çalışma planını o mahalledeki kadınlarla yaparlardı.
- Yaşlıların dahil olabileceği turizm aktiviteleri tasarlarlardı.
- Yaşlı bakımı için hizmetler geliştirirlerdi.
- Parkların güvenliğini sağlarlardı.
- Uyuşturucu ile mücadele ederlerdi.

⁴ 19.09.2019 Yerel Yönetimlere Katılım Atölyesi

Belediye Temsilcilerinin Belediyeler için Önerileri

- Sivil toplum ve yerel yönetim iş birliğini yürütme/ takip için işlevli bir birim oluşturulması.
- Sivil toplum kuruluşlarının bir araya gelebilecekleri, etkinliklerini planlayabilecekleri ve uygulayabilecekleri alanlar oluşturulması.
- Belediyeden ilgili birimlerin katılımıyla, muhtarlarla olduğu gibi sivil toplum kuruluşları ile düzenli izleme toplantıları yaparak, mevcut çalışmalar ve planlanan çalışmalar hakkında karşılıklı düzenli paylaşım yapılması.
- Hak temelli çalışmalarda görünürlüğün etik ilkelerin önüne geçmesinin engellenmesi.
- Uluslararası çalışmaları, fonları ve üyelikleri, çalışmalarını iyileştirmede ve bu çalışmaların benimsenmesinde kullanılması.
- Fon talebi ile ilgili projelere başvururken sivil toplum kuruluşları ile hazırlık aşamasında irtibata girerek ve ortak ihtiyaçları belirleyerek başvuru yapılması.
- Sivil toplum kuruluşları ve yerel inisiyatifler ile belediyelerin çalışmasının etik ilkelerini belirlediği genel bir çalışma protokolü hazırlayarak bu esaslara göre işbirliklerinin yürütülmesi.
- Mahalle bazlı ihtiyaçların belirlendiği ve çözüm odaklı çalışma yöntemi geliştirilmesi.
- Meclis üyeleri ile temasların sağlanması özellikle protokoller meclislerden geçtiği için, protokol esaslı çalışmada meclis katılımının güçlendirilmesi.
- Yapılan iş birliği protokollerinde belediye içerisinde yürütücü olacak birim belirlenmesi.
- Protokol esaslı çalışmaya önem verilmesi ancak bunu tek bir çalışma koşulu olarak ortaya koyulmaması, kadın kuruluşlarının doğrudan iletişim kurabilecekleri ve kimi zaman protokollere gerek kalmadan iş birliği yapabilecekleri bir zemin yaratılması.

Kadın Kuruluşlarından Belediyelere Öneriler

- Daha eşit bir ilişki kuracak yaklaşımın benimsenmesi
- Belediyelerin katılımcı mekanizmaları oluşturması
- Belediyelerin karar yetkisi olabilecek muhataplar ve düzenli bir bilgi akışı olması

Kuruluş Temsilcilerinin Kadın Kuruluşları için Önerileri

- Belediyeler ile sürekli iletişim kurulması ve karşılıklı bilgi akışı sağlanması
- Belediye ve diğer kurumlardaki işleyişlerin ve süreçlerin öğrenilmesi
- Mahalledeki ve ildeki diğer kadın kuruluşları ile iş birliği geliştirilmesi
- Çok sayıda kadına ulaşarak çok sayıda kadının temsil edebilmesi
- Kadınların ihtiyaçlarını anlamak ve kendi kurumlarını değerlendirmek için mekanizmalar oluşturulması
- Kadınların ve mahallenin ihtiyaçları hakkında bilgiye sahip olunması
- Kadınların ihtiyacına uygun çözümler üretebilir ve uygulayabilir olunması
- Farklı ihtiyaçlara cevap veren faaliyetler geliştirilmesi
- Kadınların güçlendirilmesi
- Ekonomik girişimleri güçlendirmesi
- Daha geniş bir vizyondan bakılması
- Kendini iyi anlatmak ve etkisini ortaya koymak için iletişiminin güçlendirilmesi

Belediyelerden Kadın Kuruluşlarına Öneriler

- Kent konseylerinin ve sivil toplum örgütlerinin daha hesap sorabilir hale gelmesi
- Sivil toplum örgütleri ve yerel yönetim arası karşılıklı önyargıların kırılması
- Şeffaflık ilkesinin karşılıklı olarak uygulamaya geçirilmesi

Proje boyunca yapılan toplantılarda araştırma bulguları da dikkate alınarak kadın kooperatiflerinin yerel yönetimlerle ilişkileri değerlendirilmiştir. Kadın kooperatifleri ve belediyeler arasında iş birliği geliştirmenin yöntemleri ve ilkeleri üzerine “belediyeler ve kadın kooperatifleri işbirliklerinde kritik ilkelerin yer aldığı bir rehber oluşturmak ve yerel yönetimlerle kooperatiflerin iş birliğini güçlendirip geliştirmeye yönelik Türkiye Belediyeler Birliği ile birlikte rapor oluşturup yol haritası hazırlamak” kararları alınmıştır. Bununla birlikte kadın kooperatiflerinin yerel yönetimlerle olan ilişkilerini ve işbirliklerini geliştirmeye yönelik ortak öneriler geliştirilmiştir.⁵

Kadın Kuruluşlarının Yerel Yönetimlerle İlişkilerine Yönelik Ortak Stratejiler

Tespitler	Öneriler
<ul style="list-style-type: none"> Kadın kooperatifleri belediyelerle ilişkilerde düzenli muhatap bulamıyor. Belediye personelleri kadın kooperatifleri hakkında bilgi sahibi değil, kadın kooperatifleri de belediyelerin yürüttüğü hizmetleri yeterinde bilmiyor. Kadın kooperatifleri sürekli satış alanı isteyen kuruluşlar gibi algılanıyor yerelde kadınlar için birlikte çalışma potansiyeli değerlendirilmiyor. Kadın kooperatifleri sosyal kooperatifler olarak çalışsa da resmi olarak bu şekilde tanımlanmadıkları için yarattıkları toplumsal faydalar yeterince öne çıkartılmıyor. Belediyelerin kadınlara yönelik düzenlediği programlara ve çalıştaylara kadın kooperatifleri ekonomik işletmeler olarak algılandığı için çağrılmıyor, kent konseyi vb. katılım mekanizmalarında yer alamıyor. Belediye ve kadın kooperatifleri arasındaki ilişkiler kişisel olarak kuruluyor, kurumsallaşamıyor yönetim ya da yönetici değişimlerinde süreç kesintiye uğruyor. Kurulan ilişkilerde belediye, kadın kooperatiflerinin kendi karar alma mekanizmalarını yok sayan, hiyerarşik bir ilişki kurabiliyor. Belediyeler kadın kooperatiflerine doğrudan mekan tahsisi yaptıklarında Sayıştay deneyiminde sıkıntı yaşayabiliyor. Kadın kooperatifleri ihalelerde rekabet edemediği için doğrudan temin sınırından yüksek hizmetlerin kooperatiflerden temini gerçekleşmiyor. 	<ul style="list-style-type: none"> Ürün satış desteği; Belediyeler kendi idaresinde olan mekanlarda kadın kooperatiflerinin ürünlerinin satışlarını yaygınlaştırmalı. Pandemi döneminde belediyeler tarafından özellikle kadın kooperatiflerinin üretimlerinin alınması. Belediye ve kadın kooperatifleri arasında hiyerarşik olmayan, ilkel, birbirinin kararlarına müdahale etmeyen demokratik ve birbirini güçlendiren bir ilişkinin olması gerekiyor. Kadın kooperatifleri, belediye hizmetleri ile yerelde ihtiyaç sahibi olan kadınlar arasında bir köprü kurabilir. Belediyeler ile yapılan işbirliklerinde kadın kooperatiflerinin toplumsal faydası ön plana çıkarılabilir. Kooperatiflerde yatay örgütlenmenin ve üretilen toplumsal faydanın önemi ve yerel kalkınmadaki rolleri medya araçlarını kullanarak görünür kılınabilir. Kadın kooperatifleri ile belediyeler birbirinin yürüttüğü çalışmalardan haberdar olması iki tarafın da çalışmalarının daha çok insana ulaşmasını sağlayacaktır. Mevcut kooperatiflerin ve yeni kurulacakların doğrudan muhatap alacakları kurumsal birimlerin belediyelerde oluşturulması, yönetimler tarafından bu birimlerin takip edilmesi çalışmaları kolaylaştıracaktır. Kadın kooperatifleri de kadın STK’lar gibi belediyenin yerel eşitlik politikalarının ve bütçelerinin belirlenme süreçlerine dahil olmalı, katılım süreçlerinde yer almalıdır.

⁵25.02.2021 tarihli 5. Yuvarlak Masa Toplantısı

3.3

İstanbul İl Koordinasyonunu Güçlendirmek İçin Öneriler

İstanbul kadın kooperatifleri il koordinasyonunu yapısal olarak güçlendirmek için Ekim 2019 ve Şubat 2021 arasında yapılan toplantılarda çeşitli kararlar alınmıştır.

Alınan Kararlar

- Koordinasyon ilkeleri ve yürütme kurulunun belirlenmesi
- Her koordinasyon toplantısının farklı bir kooperatifte gerçekleştirilmesi
- 1-2 ay arayla toplantıların gerçekleştirilmesi
- Kooperatiflerin birlikte hem İBB hem de ilçe belediyelerini ziyaret etmesi
- Bakanlıklarla gerçekleşen protokolün takibi ve talepler için toplantı yapılması
- Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu ile toplantı amacının, ortak dil ve diğer hazırlıkların yapılması
- Kooperatiflerin faaliyetlerini anlatan tanıtıcı dosya hazırlanması
- İstanbul’da yapılacak çalışmalar için öncelikle toplantıya katılmayan belediyeler ile birebir temasa geçilmesi, birlikte çalışma konusunda tavır gösteren belediyelerle “etik ilkeler” konusunda çalışma yapılması

3.4

İBB Yerel Eşitlik Eylem Planına Sunulan Öneriler

İstanbul’daki kadın kooperatifleri tarafından İstanbul Büyükşehir Belediyesi’nin 2021-2024 Yerel Eşitlik Eylem Planı’na öneriler sunulmuştur.⁶ Proje sonunda İBB’nin kamuoyu ile paylaştığı Yerel Eşitlik Eylem Planı⁷ incelenmiş ve kooperatiflerin önerileriyle karşılaştırılmıştır. Yapılan değerlendirmeye göre, İBB’nin belirlediği 15 amaç içinden 6 amacı kooperatiflerin önerileriyle kesişmiştir. İlerleyen süreçlerde YEEP’in izlenmesi, yeni iş birliği konularının geliştirilmesi amaçlarıyla karşılaştırmalı izleme tablosu oluşturulmuş, rapor ekinde sunulmuştur. (bknz; Ek_4)

⁶ 07.08.2020 Yerel Strateji Hazırlık Atölyesi ve 20.08.2020 İl Koordinasyon Toplantıları

⁷ İstanbul Büyükşehir Belediyesi 2020-2024 yılına dair Stratejik Amaç-Hedef Kartları Ek_3’de yer almaktadır.

1. Belediyeye Erişebilirlik

	<ul style="list-style-type: none"> Belediye, gerçekleştireceği projelerle ilgili hangi bölgede ne ölçekte faaliyet yürütecekse o bölgedeki kadın kooperatiflerinden gerekli ön bilgiyi, varsa raporları ve önerilerini almalı. 	<p>Amaç 1 Hedef 3 - Eylem 9 Kadın kooperatifleri ile iş birliği yapılması (2021-2024)</p> <p>Amaç 2 Hedef 1 - Eylem 5 Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve YEPP Koordinasyon Biriminin Kurulması (2021-2024) (şiddet ve ayrımcılık özelinde)</p>
<p>Arka Plan</p> <p>Kooperatifler çoğu zaman, belediyelerin faaliyetlerinde haberdar olamıyor Bilgi almak, belediyeye çalışmalarla ilgili bilgi vermek veya belediyelerle birlikte çalışmak üzere, belediyelere ulaşmaya çalışıldığında çoğu zaman ilgili birimle görüşülemiyor. Talepleri ifade edecek, dillendirecek ortam oluşturulamıyor.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Belediyede belirlenen birim ya da kişilerle birlikte düzenli aralıklarla koordinasyon toplantıları gerçekleştirilmeli. 	<p>Amaç 1 Hedef 1 - Eylem 12 Kent konseyi kadın meclisi- çalışma grubunun oluşturulması (2021-2022)</p>
	<ul style="list-style-type: none"> İBB ile önceden planlanmış ve açıklanmış dönemlerde, kadın kooperatifleriyle ilgilenen bir birim ile dönemsel toplantılar yapılmalı. Bu şekilde yapılan çalışmalar paylaşılabılır, yıllık hedefler güncellenebilir. Bu görüşmeler karşılıklı ve adil bir denetim mekanizması gibi çalışabilir. 	<p>Amaç 1 Hedef 5 - Eylem 3 YEPP'e dair sorun ve ihtiyaçları güncellemek (2021-2024)</p>

2. Belediye Politika Süreçlerine Katılım

<p>Arka Plan</p> <p>Kooperatifler kurdukları ilişkilerden ötürü buldukları yerelde, önemli bir bilgi akışına sahiptirler. Çoğu zaman bölgelerindeki ihtiyaçları kolaylıkla tespit edebilir, ağlarındaki kişilere ve gruplara dair önemli ölçüde veriye sahiptirler. Ama çoğu kooperatif, hem kendi ilçe belediyelerinin hem de İBB'nin politika üretme süreçlerine dahil olmakta zorluk yaşıyorlar.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Belediye, gerçekleştireceği projelerle ilgili hangi bölgede ne ölçekte faaliyet yürütecekse o bölgedeki kadın kooperatiflerinden gerekli ön bilgiyi, varsa raporları ve önerilerini almalı. 	<p>Amaç 1 Hedef 2 - Eylem 4 İstanbul'a dair toplumsal cinsiyete duyarlı veri toplanmasını sağlayacak mekanizmaların kurulması (2021-2022)</p> <p>Hedef 2 - Eylem 6 Dezavantajlı mahallelerde katılımcı planlama çalışmalarının yapılması ve iyileştirme çalışmalarında kadınların ihtiyaçlarının gözetilmesi (2020-2024) özelinde)</p> <p>Amaç 15 Hedef 3 - Eylem 3 Pandemi sürecinde muhtarlarla iş birliği yapılarak mahalle muhtachlık envanterinin çıkarılması, ihtiyaç sahibi kadınların belirlenmesi (2021-2024)</p>
	<ul style="list-style-type: none"> Kooperatiflerin politika üretim süreçlerine katılımı, sadece belirli raporların hazırlanma döneminde değil kadın kooperatiflerini ilgilendiren her çalışmadan önce muhakkak sağlanmalı. "Her mahalleye bir yuva" gibi kooperatifleri ilgilendiren projelerin tasarlanması ve uygulanması süreçlerinde mahallelerde kreş ve çocuk bakım evi işleriyle ilgilenen kooperatiflerin bu alandaki görüşleri alınmalı. 	<p>Amaç 6 Hedef 2 - Eylem 5 Kadınlara yönelik istihdam eğitim politikalarının sürekli geliştirilmesi (2021-Rutin)</p>
	<ul style="list-style-type: none"> Kooperatiflerin belediyeye politika önerisi vermesi kolaylaştırılmalı. Kadın kooperatifleri ticari faaliyet yürüten işletmeler olmanın yanı sıra kendi hayati süreçleri ile ilgili politika üreten örgütlenmeler olduğundan, bu önerileri belirli aralıklarla belediyeye sunmalarının önünü açan mekanizmalar oluşturulabilir. 	<p>Amaç 1 Hedef 3 - Eylem 5 Politika üretme ve planlama toplantılarına kadın örgütlerinin dahil edilmesi (2021-Rutin)</p> <p>Hedef 3 - Eylem 6 Stratejik plan hazırlanması ve izlenmesinde kadın örgütlerinin dahil edilmesi (2021-Rutin)</p>

3. Destek

<p>Arka Plan</p> <p>Kadın kooperatifleri toplumsal ihtiyaçlara cevap bulmak üzere faaliyet gösteren, kadınların ekonomik ve sosyal olarak güçlenmelerini önceleyen kuruluşlardır. Dolayısıyla kooperatifler toplumsal fayda yaratırlar. Fakat vergilerde, çeşitli ödemelerde, herhangi bir ticari kuruluşla bir tutulurlar. Bu doğrultuda kooperatifler desteğe ihtiyaç duyar.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Kooperatiflerin atılma, ellerinden alınma korkusu yaşamadıkları, yazılı bir metinle garanti altına alınmış mekan ihtiyaçları belediye tarafından karşılanabilir. 	<p>Amaç 1 Hedef 3 - Eylem 10 Kadınlar için ortak mekânlar oluşturulması (2021-2024)</p> <p>Amaç 6 Hedef 3 - Eylem 3 Kadınların ürünlerini satabilmeleri için kadın emeği pazarı kurulmasının İstanbul genelinde kolaylaştırılması ve işbirlikleri yapılması ile satış kanallarının güçlendirilmesi (2021-2024)</p> <p>Amaç 9 Hedef 1 - Eylem 3 İBB' ye ait mekanları kadın örgütlerine, STK'ların kullanımına açarak mekanlarda etkinlik gerçekleştirmesini desteklemek (Rutin)</p>
	<ul style="list-style-type: none"> Çeşitli kurumsal kapasite geliştirme faaliyetleri, belediye ve bu alanda çalışan KEDV iş birliği ile gerçekleştirilebilir. 	
	<ul style="list-style-type: none"> Kooperatiflerin temel donanımları ve demirbaş ihtiyaçları konusunda kooperatiflere kaynak sağlanabilir. Bu alanda destek sağlayabilecek kuruluşlarla kooperatifler arasında iletişim sağlanabilir. 	<p>Amaç 6 Hedef 3 - Eylem 1 Kadın kooperatiflerine eğitim, teknik destek vererek ve iş modeli geliştirmesi (2021- Rutin)</p>

4. Belediye ve Kooperatif Arasındaki Kurumsal İlişkiler

<p>Arka Plan</p> <p>Kooperatifler belediyelerle çoğu zaman eşit paydaş ilişkiler yürütemiyorlar. Halbuki kooperatifler tüzel kişiliğe sahip, belediyelerin, kamununun eksik kaldığı yerde hizmet veren kuruluşlardır. Dolayısıyla ilişkilerin profesyonel olarak yürütülmesinin ve işbirliklerinin önünün açılması, kooperatiflerin daha fazla fayda sağlamasına ve İBB'nin de bu kanalla daha çok vatandaşa hizmet götürmesine fırsat sağlayacaktır.</p>	<ul style="list-style-type: none"> İlişkiler, herhangi bir değişiklik olduğunda kooperatifleri zora sokacak şekilde sözlü yöntemlerle kurulmamalı. Kooperatifler, çalışmalarını belediyeye protokol üzerinden gerçekleştirmeli. 	<p>Amaç 1 Hedef 3 - Eylem 8 Kadın örgütleri, kooperatifleri ve belediye arasında kurulacak işbirliklerinin güvence altına alınması için protokoller yapılması (2021-2024)</p>
	<ul style="list-style-type: none"> Kooperatiflerin faaliyet alanları ile ilgili hizmetlerde belediye, kooperatifleri gerçek hizmet sağlayıcı olarak kabul etmeli ve profesyonel akitler üzerinden iş birliği yapılmalı. Belediye kamuoyu yoklama, araştırma vb. konularda kooperatiflerden hizmet alabilir. Okul öncesi eğitimi ve gıda bankacılığı alanında kooperatiflerle iş birliği yapılabilir. 	<p>Amaç 1 Hedef 3 - Eylem 9 Kadın kooperatifleri ile iş birliği yapılması (2021-2024)</p> <p>Amaç 7 Hedef 2 - Eylem 2 Kreşlerin kadınlar için bir istihdam alanı olarak işlevlendirilmesi (2019-2024)</p> <p>Hedef 2 - Eylem 5 Bakım alanında kadın kooperatiflerinin desteklenmesi (2022-2024)</p>

3.5

Yerelden Küresele Kadınların Liderliğini Güçlendirmek için Politika Araç Önerileri

Düzenlenen Uluslararası Çalıştay'da 16 farklı ülkeden kadın kuruluşları 4 gün boyunca birlikte çalışarak hem kendi yerellerinde hem de daha geniş ölçekte politikaları etkilemek için kullanabilecekleri araçlar ve yöntemler geliştirmişler; program bünyesindeki paneller ve değerlendirme oturumları aracılığı ile geliştirdikleri politika araçlarını farklı düzeylerde karar verici ve politika yapıcılar ile tartışmışlardır.⁸ Çalıştay çıktısı olarak, çalışma grupları tarafından Covid-19 sonrası üzerine çalışılabilecek alanlar ve politika araçları belirlenmiştir.

FIRSATLAR(Uluslararası Çalıştay Çıktısı Ortak Konular)			
Politikaları Etkileme - Savunuculuk	Ekonomik Güçlendirme ve Geçim Kaynakları	Kalkınma, Dirençlilik Girişimleri ve Ağlar	Politika Araçları
<ul style="list-style-type: none">• Kadınların Covid-19 sonrası yeniden inşa ile ilgili planlama, politika geliştirme ve programlama süreçlerine katılmaları,• Yerel ve ulusal düzeyde mali politikalara yönelik eğitimler (örn, yatırım planları)• Kadınların resmen tanınması ve yaptıklarının karşılığını almalarına yönelik bilgi ve kanıt üretme• Kadınların etki güçlerini arttırmak için savunuculuk becerileri	<ul style="list-style-type: none">• Kadın kooperatiflerinin yerel kadın girişimlerini/ derneklerini güçlendirmesi• Yerelde ve küreselde yeni pazarlar (değişen trendler, pandemi ile gelişen sektörler, tedarik/değer zincirleri, dijital)• Yerelde sürdürülebilir, kent ve kırdaki uygulanabilir iş modelleri	<ul style="list-style-type: none">• Yerelde yeniden inşa girişimleri yoluyla küreselde direnç oluşturma• Alternatif toplum temelli modeller ve ekosistemler geliştirme (dayanışma ekonomileri vb)• Diğer afet ve krizlere yanıt verecek sürdürülebilir modeller (kalkınma yaklaşımı ile)	<ol style="list-style-type: none">1. Ortak kaynak yaratma2. Yerel yönetimlerle ortaklıkları güçlendirme3. Donörler, uluslararası kuruluşlar, yardım kuruluşları ile ağlar oluşturma

Çalıştaydan Çıkan 3 Öneri

1. Yerel kadın kuruluşlarının Covid-19 sonrası planlama ve bütçeleme süreçlerine dahil edilmesine yönelik girişimler
2. Yerel kadın kuruluşları ile belediyeleri buluşturan platform
3. Kadınlar için Güçlendirme ve İş Geliştirme Merkezi

⁸ 07.06.2021-10.06.2021 tarihli Uluslararası Çalıştay

04

Yerel Strateji, Eylem Planı Geliştirme

İstanbul'daki kadın kooperatifleri, projede yapılan koordinasyon toplantıları⁹ aracılığıyla bir araya gelerek proje boyunca elde edilen tüm çıktılar ışığında kendi yapabileceklerinin, eş zamanlı yerel yönetimlerden, diğer kamu kurumlarından ve KEDV ile Simurg'dan talep ettikleri çalışmaların detaylı yer aldığı ortak bir eylem planı hazırlamıştır.¹⁰

⁹ 2019 Ekim - 2021 Şubat arası yapılan toplam 7 Koordinasyon Toplantısı

¹⁰ Eylem Planının detaylı hali rapor ekinde sunulmuştur. [Bknz; Ek_5]

1. Kurumsal Gelişim

Kooperatifler	Yerel Yönetim	Kamu Kurumları	KEDV ve Simurg
Amaç 1. İstanbul'daki kadın kooperatiflerinin birlikte güçlenmesi için ortak bir hareket oluşturmak			
İl koordinasyonunu güçlendirmek için; <ul style="list-style-type: none">• Koordinasyon ilkeleri ve prensiplerinin belirlenmesi• Koordinasyonun işleyiş yapısının belirlenmesi, görev tanımlarının çıkarılması ve iş bölümünün yapılması (yürütme, çalışma grubu vb)• 1-2 ay arayla toplantıların gerçekleştirilmesi ve her koordinasyon toplantısının farklı bir kooperatifte gerçekleştirilmesi• Kooperatifler listesi oluşturulması ve liste ekseninde koordinasyonun genişletilmesi• Düzenli olarak belediyelerin faaliyet ve raporların takip edilmesi, ilgili çalışmalar için hazırlık yapılması• İşbirliği yapılacak çalışmalar kapsamında kooperatifler için prensip ve ilkelerin belirlenmesi	<ul style="list-style-type: none">• Kadın kooperatifleriyle belediyelerin çalışmalarında iş birliğinde bir muhatap belirlenmesi (kooperatif masası/ birimi)• Belediyede belirlenen birim, ya da kişilerle birlikte düzenli aralıklarla koordinasyon toplantıları gerçekleştirilmesi• Kooperatiflerin önerilerini belirli aralıklarla belediyeye sunmalarının önünü açan bir mekanizma oluşturulması• İBB'nin İstanbul'daki ilçe belediyeleriyle kadın kooperatiflerinin iletişimini kolaylaştırması		<ul style="list-style-type: none">• İl Koordinasyonu sekretaryasını yürütme desteği vermesi

1. Kurumsal Gelişim			
Kooperatifler	Yerel Yönetim	Kamu Kurumları	KEDV ve Simurg
Amaç 2. Kooperatifler ve yereldeki paydaşlar arasında işbirlikleri geliştirmek			
<ul style="list-style-type: none"> • Kooperatif koordinasyonunun belirli aralıklarla hem İBB hem de ilçe belediyeleriyle görüşmesi • Kadın kooperatifleri dosyasının güncel tutulması, ilgili kuruluşlarla periyodik olarak paylaşılması • Bakanlıklarla gerçekleşen protokolün takibi ve mevzuata ilişkin taleplerle ilgili kamu kurumlarıyla görüşmelerin ve savunuculuk çalışmalarının yürütülmesi • Kooperatiflerin satış alanlarının genişletilmesi için kurumların tespit edilmesi ve randevuların alınması • Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu ile il koordinasyonu olarak tanışma toplantısı yapılması • Ticaret odası vb kurumlardan alınabilecek desteklerin çıkarılması ve randevu alınması 	<ul style="list-style-type: none"> • Kurumsal satışlarda kadın kooperatiflerine öncelik verilmesi • İBB'nin kendi düzenlediği festival, fuar, pazar ve etkinlik gibi satış ve sosyal alanlarda kadın kooperatiflerine yer tahsisi konusunda öncelik vermesi, kolaylık sağlaması • Kooperatiflerin, atılma, ellerinden alınma korkusu yaşamadıkları, protokol ile garanti altına alınmış mekan ihtiyaçlarının belediye tarafından karşılanması • Kooperatiflerin, temel donanımları, demirbaş ihtiyaçları konusunda, kooperatiflere kaynak sağlanması • Belediyelerin hizmet türlerine göre, üretici kadın kooperatiflerinden ürün ve hizmet satın alması • Belediyenin hizmetleri için yerelde ihtiyaç sahibi kadınlara erişimde kooperatiflerin desteğini alması • Belediyelerin yürüttüğü çalışmalardan kooperatifleri haberdar etmesi • Belediye, gerçekleştireceği projelerle ilgili, hangi bölgede ne ölçekte faaliyet yürütecekse, o bölgedeki kadın kooperatiflerinden gerekli ön bilginin, varsa raporların ve önerilerin alınması 	<ul style="list-style-type: none"> • İl Ticaret Müdürlüğü ile düzenli toplantılar yapılması • Müze, ören yeri gibi bakanlıkların işletmesinde olan satış alanları için kadın kooperatiflerine yer/satış alanı vs tahsis edilmesi • Ticaret odası, esnaf sanatkarlar odasının kadın kooperatiflerine verdiği destekler konusunda bilgilendirme yapılması ve kooperatiflerin faydalanmasının sağlanması 	<ul style="list-style-type: none"> • Projelendirme konusunda destek verilmesi • Kooperatiflerin birlikte çalışacağı kurumlarla ilkeli iş birliği kurması konusunda prensiplerin çıkarılması için destek verilmesi • Savunuculuk planının çıkarılmasında destek • Gerekli eğitimlerin verilmesi ve teknik destek sağlanması • Çeşitli kurumsal kapasite geliştirme faaliyetlerinin belediye ve KEDV iş birliği ile sağlanması

1. Kurumsal Gelişim			
Kooperatifler	Yerel Yönetim	Kamu Kurumları	KEDV ve Simurg
Amaç 2. Kooperatifler ve yereldeki paydaşlar arasında işbirlikleri geliştirmek			
	<ul style="list-style-type: none"> • Kooperatiflerle belediye arasında kurumsal ilişkiler kurulması, çalışmaların belediyeye protokol üzerinden gerçekleştirilmesi • Kooperatiflerin faaliyet alanları ile ilgili hizmetlerde belediyenin, kooperatifleri gerçek hizmet sağlayıcı olarak kabul etmesi ve profesyonel akitler üzerinden iş birliği yapılması (Belediye kamuoyu yoklama, araştırma vb. konularda kooperatiflerden hizmet alabilir. Okul öncesi eğitimi ve gıda bankacılığı alanında kooperatiflere iş birliği yapılabilir.) 		

Yapılan yerel strateji atölyesinde¹¹ eylem planının sunumu yapılmış ve İBB ile, hem sunulan eylem planının uygulanmasında, hem de İBB'nin Yerel Eşitlik Eylem Planının takibine kadın kooperatiflerinin de katılımı konusunda iş birliği kurulmuş, aşağıdaki konularda mutabık kalınmıştır:

- Eylem planının uygulanmasında kooperatifler ve KEDV'in İBB'nin iş birliği içinde olarak aktif görev olacağı;
- İstanbul Kadın Kooperatifleri İl Koordinasyonu için Kadın ve Aile Hizmetleri Müdürlüğü'nün muhatap olarak kabul edilmesi, - Hem YEEP hedeflerinin takip edilmesi, hem de kooperatiflerin eylem planında YEEP'teki hedeflere karşılık gelen konulardaki faaliyetlerin birlikte geliştirilip uygulanması için ortak temsilcilerin belirlenerek belediyenin çalışma şartlarına uygun bir model hayata geçirilmesi
- Yıl sonuna doğru İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu'nun ve kadın kooperatiflerinin katılım sağlayacağı, İstanbul'da belediye-kadın kooperatifleri birlikte çalışma modelleri ve ilkelerinin duyurulacağı bir toplantının düzenlenmesi.

¹¹08 Haziran 2021 tarihli Yerel Strateji Atölyesi

Haziran 2021'de projenin son etkinliği olarak gerçekleşen 5 proje ilinin bir araya geldiği ulusal çalıştayda¹² İstanbul'daki yerel kadın kuruluşları, geliştirdikleri yerel eylem planını hayata geçirebilmek için aşağıdaki öncelikli hareket alanlarını belirlemişler, bu öncelikleri derinlemesine inceleme yoluyla detaylandırarak yerel düzeyde pilot projeler geliştirmişlerdir.

Amaçlar	Öncelikler
<p>AMAÇ 1 - İstanbul'daki kadın kooperatiflerinin birlikte güçlenmesi için ortak bir hareket oluşturmak</p> <p>AMAÇ 2 - Kooperatifler ve yereldeki paydaşlar</p>	<p>ÖNCELİK 1 - İstanbul Koordinasyon yapımızı ve ulusal düzeyde de Simurg Kadın Kooperatif Birliğini güçlendirmek: Çalışma grupları, ilkeleri, iç işleyiş kurallarını tespit etmek, görev paylaşımı ve yeni kooperatiflerin katılımıyla güçlendirmek. – 1-2 ay</p> <p>ÖNCELİK 2 - Kadın kooperatiflerini (özellikle de yenileri) sürdürülebilir, güçlü hale gelmesi için desteklemek: Eğitimler, deneyim paylaşımları, ortak etkinlik ve satış alanları, çevre konusunda modeller oluşturmak– 6 ay</p> <p>ÖNCELİK 3 - Politika ve programlarını etkilemek, ilkel işbirlikleri geliştirmek için Kadın kooperatifleriyle yerel yönetimler (il, ilçe belediyeleri, il müdürlükleri) arasında düzenli etkileşim. -6 ay</p> <p>ÖNCELİK 4 - Görünürlüğün artırılması ve savunuculuk (Gelişmeleri takip etmek, politika üretmek, kampanyalar) – 6ay</p> <p>ÖNCELİK 5 - Etkimizi ortaya koymak: Ölçme/değerlendirme çalışmaları, raporlama ve yayma</p>

¹²11.06.2021 - 12.06.2021 tarihli Ulusal Çalıştay

Derinlemesine İnceleme					
Amaç	Nasıl?	Başarı Kriterleri	Faaliyetler	Çıktılar	İlk Facebook Gönderisi
1. İstanbul'daki kadın kooperatiflerinin birlikte güçlenmesi için ortak bir hareket oluşturmak 2. Kooperatifler ve yereldeki paydaşlar arasında işbirlikleri	- İstanbul Koordinasyon yapımızı ve ulusal düzeyde de Simurg Kadın Kooperatif Birliğini güçlendirmek - Kadın kooperatiflerinin sürdürülebilir, güçlü hale gelmesi için eğitimler, deneyim paylaşımları - Görünürlüğün artırılması ve savunuculuk - Etkimizi ortaya koymak: Ölçme/değerlendirme çalışmaları, raporlama ve yayma	- İstanbul'daki kooperatifleri ortak ilke ve değerler etrafında bir araya getirmek - Koordinasyona katılan kooperatif sayısının artması - Yerel yönetimlerle eşit şeffaf işbirliklerinin gerçekleşmesi ve düzenli etkileşimin sağlanması - Kooperatiflerin en az bir ortak etkinlik düzenlemesi	1. İç işleyiş kuralları, çalışma ilkeleri ve görev dağılımının belirlenmesi, planlama yapılması ve düzenli toplantılarla izlenmesi 2. İstanbul'da ulaşılabilen tüm kooperatiflerle, koordinasyonun anlatıldığı bir toplantının gerçekleştirilmesi- Belirlenen ilke ve prensiplerin paylaşıldığı bir toplantı 3. Kooperatiflerin ihtiyaçlarının tespit edilmesi ve eğitimlerin, deneyim paylaşımlarının planlanması, başka kuruluşlarla iş birliği yaparak sertifikalı eğitimlerin organize edilmesi 4. Kooperatifler için ortak etkinlikler, satış alanları planlanması ve uygulanması 5. Ortak projelerin geliştirilmesi, dijital de dahil ortak satış alanları, çevre projeleri, deneyim/bilgi paylaşımı, yuva projeleri, dirençli mahalle programları 6. Geliştirilen projeler doğrultusunda yerel yönetimlerle iş birliği yapılması 7. İlçe belediyelerinin ve yerel kuruluşların çalışmalarının izlenmesi ve bu çalışmalara müdahil olunması 8. Kooperatiflerin etkilerinin ortaya konması için uzman desteği ile yöntem belirlenmesi ve kooperatiflerle uygulanması 9. Kooperatiflerin çalışmalarının, iyi örneklerin paylaşılması, duyurulması	• Koordinasyon yönerge sunulabilir hale getirilmesi (örnek yönerge) • İstanbul'daki kooperatifler hakkında veri, İstanbul kooperatif haritası • Yerel yönetimlerle ortak proje örnekleri ve deneyimler • Yerel yönetimlerle protokoller • Kooperatiflerin etkilerini ölçmek için	İstanbul'daki kadın kooperatiflerinin birçoğunun ya da hepsinin bir arada bulunduğu bir görselle birlikte: "Çoğalarak güçleniyoruz!" Yapılan çalışmaların her birinin küçük görsellerinin bir arada paylaşılması

Ardından kendilerinin yerelde uygulayacakları bu çalışmalarını, uluslararası çalıştayda¹³ geliştirdikleri öneri (politika araçları) doğrultusunda gözden geçirerek Huairou Komisyonu'nun başlattığı küresel düzeyde yeniden İnşa Platformu tarafından yürütülenlere nasıl katkı sağlayacağını ve de kendilerinin bu küresel düzeyde yürütülecek çalışmalardan ne gibi faydalar sağlayabileceklerini çıkarmışlar, aşağıdaki çalışmayı yapmışlardır:

Küresel Değerlendirme			
3 Politika Önerisi	1. Yerel kadın kuruluşlarının COVID-19 sonrası planlama ve bütçeleme süreçlerine dahil edilmesine yönelik girişimler	2. Yerel kadın kuruluşları ile belediyeleri buluşturan platform	3. Kadınlar için Güçlendirme ve İş Geliştirme Merkezi
Çıktılar	AKADEMİ <ul style="list-style-type: none"> •Deneyim paylaşımlarını kolaylaştıracak şablon program ve raporlar •Kooperatiflerin etkilerini ölçmek için kullanabilecekleri bir araç geliştirilmiş olacak. •Koordinasyon tüzüğüne sunulabilir hale getirilmesi (örnek tüzük) •Ortak proje örnekleri ve deneyimler 	<ul style="list-style-type: none"> •Yerel yönetimlerle ortak proje örnekleri ve deneyimler •Yerel yönetimlerle protokoller •Kooperatiflerin etkilerini ölçmek için kullanabilecekleri bir araç geliştirilmiş olacak. 	<ul style="list-style-type: none"> •İstanbul'daki kooperatifler hakkında veri, İstanbul kooperatif haritası •Deneyim paylaşımlarını kolaylaştıracak şablon program ve raporlar •Yerel yönetimlerle ortak proje örnekleri ve deneyimler
Uluslararası önerilere sizin eylem planlarınız nasıl katkı sunabilir?	<ul style="list-style-type: none"> •Kadınların örgütlenmesi, katılımı konusunda deneyim paylaşımı •Kadın girişimlerin ortak ağlar oluşturmasıyla ilgili deneyim paylaşımı •Oluşturulan yerel ve bölgesel koordinasyon ve ağların birbirleri ile iletişim halinde olması ve yapılan çalışmalar hakkında birbirlerini bilgilendirmesi 	<ul style="list-style-type: none"> •Uluslararası gündemi doğrudan etkileyen konularda (çevre, dirençli mahalle, eğitim) gerçekleştirilen iş birlikleri örnekleri •Afet gibi kriz anlarında uluslararası ağlarla hızlıca organize olmak •Yerel yönetimlerle gerçekleştirilen çalışmaların uluslararası bağlamda paylaşılması ve yaygınlaştırılması 	<ul style="list-style-type: none"> •Kadınlara yönelik uygulanan iş modellerinin paylaşılması •Eğitimler, deneyim paylaşımları •Haritalama çalışması (Yöntem, sorular, analiz vb.)

Küresel Değerlendirme			
3 Politika Önerisi	1. Yerel kadın kuruluşlarının COVID-19 sonrası planlama ve bütçeleme süreçlerine dahil edilmesine yönelik girişimler	2. Yerel kadın kuruluşları ile belediyeleri buluşturan platform	3. Kadınlar için Güçlendirme ve İş Geliştirme Merkezi
Uluslararası önerilerden nasıl fayda sağlayabilirsiniz?	<ul style="list-style-type: none"> •Oluşturulan küresel koordinasyon ve ağların birbirleri ile iletişim halinde olması ve yapılan çalışmalar hakkında birbirlerini bilgilendirmesi 	<ul style="list-style-type: none"> •Yerel yönetimlerle ilişki ve işbirliklerinin güçlendirilmesi konusunda deneyim, bilgi ve örnek paylaşımı •Uluslararası çalışmalara dahil olunması ve güç birliği yoluyla yerel yönetimler ve hükümetlerde daha fazla etki yaratmak 	<ul style="list-style-type: none"> •Küresel konularda uluslararası kuruluşlarla bağlantıya geçmek ve politikalar oluşturulmasında iş birliği yapılması
Yerel eylemlerle küresel eylemler arasındaki bağlantıyı nasıl kurabiliriz? Başka önerileriniz var	<ul style="list-style-type: none"> •Belirli aralıklarla farklı ülkelerden kuruluşların birbirleri ile gelişmeleri paylaşımları •Bilgi havuzu- Farklı ülkelerden kuruluşların birbirleri ile deneyim paylaşımları •En az yılda bir kez uluslararası çalıştayların gerçekleştirilmesi 		

¹³07.06.2021 - 10.06.2021 tarihli Uluslararası Çalıştay

Gelişmeler, İşbirlikleri

İstanbul Büyükşehir Belediyesi ile iş birliği içinde yürütülebilecek çalışmalar için KEDV tarafından da Yerel Eşitlik Eylem Planına öneriler paylaşılmıştır.

KEDV'in Önerileri

İBB Yerel Eşitlik Eylem Planına Sunulan Öneriler

1. Kadınların yerel kalkınma süreçlerine katılımının artırılması

a) İstanbul'da mahalle düzeyinde, tabandan örgütlenmiş kadın kooperatifleri, kuruluşları veya enformel kadın gruplarının kalkınma süreçlerine katılımı için mekanizmalar geliştirilmesi, örgütlenme ve katılım kapasitelerinin güçlendirilmesi

2. İBB-Kadın Kooperatifleri işbirliklerinin güçlendirilmesi ve iş birliği alanlarının genişletilmesi

a) Kadın kooperatiflerinin mevcut çalışmaları ve potansiyellerinin analizi: İstanbul'da kadın kooperatiflerinin hangi alanda çalışmalar yürüttükleri, kurumsal kapasiteleri ve potansiyel olarak çalışma yapabilecekleri alanların saptanması

b) Kadın kooperatiflerinin ekonomiye anlamlı bir katılım sağlayabilmesi, yoksul kadınlar için istihdam fırsatlarını artırabilmeleri için destek ve danışmanlık sağlanması: Belediye'nin yerel kalkınma vizyonu, gelişmekte olan sektörler ve mevcut kadın kooperatiflerin kapasitelerini birlikte ele alarak;

- Belediyeye ait olan kamusal hizmet alanlarının (kamu hizmet binaları, yeşil alan ve parklar vb.) kadın kooperatiflerinin üretimlerini destekleyecek alanlar olarak yeni fonksiyonlar kazandırılmaları
- Özellikle yoksul, mülteci gibi ekonomiden dışlanmış kadınların da katılımını sağlamak amacıyla yenilikçi, sürdürülebilir iş modelleri geliştirilmesi
- Belediyenin dışarıdan hizmet aldığı konularda ve işletmelerinde kadın kooperatiflerinin hizmet sağlayıcı haline getirilmesi
- Kadın kooperatiflerinin mevcut hizmetlerinin geliştirilmesi ve ekonomik getirisinin artırılması amacıyla üniversite ve özel sektörle birlikte tasarım ve pazarlama alanında işbirlikleri kurmak

3. Bakım hizmetlerinin yaygınlaşması

a) Kadın ve Çocuk merkezleri; KEDV tarafından geliştirilen kadınların istihdama kooperatifleşme aracılığı ile katılarak yuvaları işletmesine dayanan ECE modeli olan Kadın ve Çocuk Merkezleri modelinin Belediye tarafından gösterilen mekânlarda uygulanması ya da mevcut merkezlerin hizmet kalitelerinin artırılması için işbirlikleri yapılması

b) Yerde Yaşlı Bakım Hizmetleri; Yaşlıların gündelik ihtiyaçların karşılanması ve yaşam pratiklerinin desteklenmesine yönelik başlıca hizmetler olan; ev temizliği, sıcak yemek, kişisel bakım, evde tadilat, çağrı hattı, alışveriş, fatura ödemeleri, ilaç takibi, psikolojik danışma hattı gibi ve tespit edilecek yeni hizmetleri vermek üzere kadın kooperatifleri üzerinden bir iş modelinin İBB tarafından geliştirilmesi ve ilçe belediyelerine yaygınlaştırılması ve kendi belirlediği pilot alanlarda uygulanması

4. Risk Haritası, Afete Hazırlık ve Kentsel Dayanıklılığın Arttırılması

a) Kadınların liderliğinde risklerin ve ihtiyaçların belirlenmesi; İstanbul'da afet, salgın vb. pek çok riskin dar gelirli kadınlar üzerindeki etkilerini tespit etmek ve onların liderliğinde, ihtiyaçları ve kaynakları tespit edilmesi için seçilen pilot bölgelerde liderlik üstlenecek kadınların tespit edilerek analiz ve çözüm önerilerinin paylaşılması

b) Kadınların karar alma süreçlerine ve risk eylem planlarına katılımı; Kadınların liderliğinde yapılan analizlerin ve çözüm önerilerinin ilgili kurumlarla paylaşılarak kadınların eylem planlarının hazırlanma sürecine dahil edilmesi ve sürekli bilgilendirilmelerinin sağlanması

KEDV'in Önerileri

İBB Yerel Eşitlik Eylem Planına Sunulan Öneriler

4. Risk Haritası, Afete Hazırlık ve Kentsel Dayanıklılığın Arttırılması

c) **Güvenli ve dayanıklı mahalleler oluşturma;** Kadınların liderliğinde birbirlerinin ihtiyaçlarını gözeten ve ortak sorunlar konusunda farkındalık geliştirerek kendi çözümlerini üreten mahalle bazlı enformel topluluklar oluşturmak. Her mahallede liderlik edecek kadınların tespit edilmesi, dayanışma gruplarının oluşturulması, yaşanan sorunlara çözüm üretebilmek için kaynaklara erişimlerinin ve yerel yöneticilerle düzenli iletişimin sağlanacağı mekanizmalar yaratılması

5. Yerel yönetimlere katılım ve mevcut kamu hizmetlerinin kadınların liderliğinde yaygınlaştırılması

a) **Mahalle düzeyinde kadınların yönetim süreçlerine katılımı ve denetimi;** Kadın kooperatiflerinin buldukları yerelde oluşturdukları kadın komiteleri aracılığıyla ihtiyaçları belirleyerek, kamu hizmetlerinin planlanması sürecine kadınların doğrudan katılımını sağlaması, yerel yönetimlerin işleyişi ve bütçe kullanımı konusunda bilgi sahibi olmalarının sağlanması ile faaliyetleri düzenli izleyecekleri ve geribildirim verecekleri mekanizmaların oluşturulması

b) **Cinsiyete duyarlı bütçeleme ve kamusal hizmetlerin planlanması;** Yerel yönetim faaliyetlerinin toplumsal cinsiyet perspektifi ile ele alınarak bütçeleme sürecine kadınların mahallelerde oluşturulan kadın komiteleri aracılığıyla kadınların doğrudan katılımının sağlanması, her bir hizmetin kadınların tarafından erişilebilirliğinin ve kadınlar için yarattığı imkanların değerlendirilmesi

c) **Kadın kooperatiflerinin sosyal hizmet alanına entegrasyonu;** Maddi yoksunluğun yanında sosyal dışlanmışlığı da kapsayan sosyal hizmet uygulamalarının hem yaygınlaşması hem de kadın kooperatiflerine yeni iş imkanları yaratılması için bütüncül bir yaklaşım geliştirilmesine ihtiyaç duyuluyor. Kadın kooperatifleri, kadınların ortaklaşa dahil olduğu pek çok süreçte (ortak mekanlar/merkezler açma, bakım konusunda iş modeli geliştirme, ihtiyaca yönelik eğitim ve uzmanlarla buluşma, destek grupları oluşturma, deneyim paylaşma, gündelik sorunlar etrafında dertleşme, sohbet etme, vs.) aktif rol üstlenmektedir. Bu rolün, iş modellerine dönüştürülerek, İBB'nin sosyal hizmet politikaları ile entegre olacak şekilde kurgulanması ve kadınların güçlendirme faaliyetlerindeki rolünün desteklenmesi

Proje süresince kooperatifler arasında işbirlikleri/birliktelikler sağlanmış, paydaşlarla paylaşmak üzere İstanbul Kadın Kooperatifleri Koordinasyonu bilgi notu hazırlanmış ve Eylül 2019 - Aralık 2020 arası; İstanbul Büyükşehir Belediyesi dışında, İBB Kent Konseyi, Kadıköy, Şişli ve Avcılar ilçe belediyeleri ile iş birliği ve katılım amaçlı görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

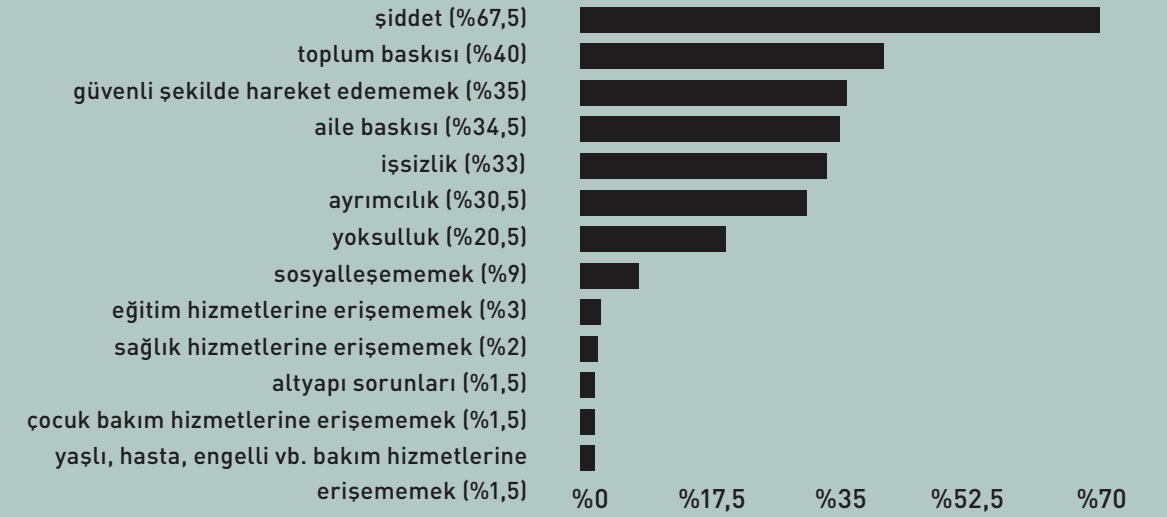
Tüm bunlara ek olarak Temmuz 2020'de Kadıköy Belediyesi ile, Ocak 2021'de Şişli Belediyesi ile yerel kadın kuruluşları ile "yerinde yaşlı bakım modeli geliştirme ve uygulama" çalışmalarına yönelik protokoller imzalanmıştır.

Rapor Ekleri

Ek 1 Saha Araştırması Grafikleri (öne çıkanlar) ve Karşılaştırmalı İl Sonuçları
İstanbul'da yapılan 12 kadın kuruluşu ve 201 kadınla yapılan araştırma sonucu öne çıkan veriler
Ek 2 Proje Kapsamında Yapılan Eğitim/Toplantılar

Ankete katılan kadınlara göre kadınların en önemli sorunları

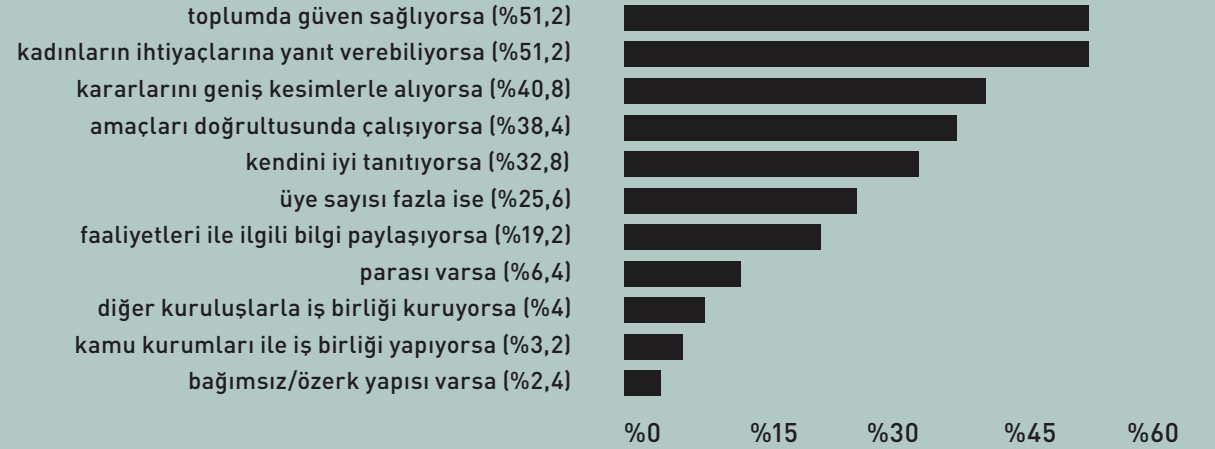

Ankete katılan kadınların yaşadıkları yerle ilgili/ yereldeki en önemli sorunları

İhtiyaçları	Yönetimsel güçlükleri	İnsan kaynağı sorunları
<ul style="list-style-type: none"> • mekan • ekipman • personel • eğitim • ürün/ iş geliştirme • teknik destek/ bilgi • mali yönetim konularında destek • ağ oluşturma/ iş birlikleri 	<ul style="list-style-type: none"> • stratejik plan hazırlama • bütçe yönetimi • ortak karar alıp uygulama • iş planı hazırlama • kredi ve/veya hibelere erişim • İletişim ağı/ortaklıklar oluşturma 	<ul style="list-style-type: none"> • personel devamlılığını sağlama • ücretleri ödeme • uygun personeli bulma • teknik beceri ve deneyim düşüklüğü • sosyal güvence

Ankete katılan kadınlara göre kadın kuruluşlarının etkili olma yolları

Ankete katılan kadınların yereldeki sorunları için kadın kuruluşlarından bekledikleri çalışma alanları

Derinlemesine görüşülen kuruluş temsilcilerine göre yereldeki kadınların öncelikli ihtiyaçları

- ücretsiz kreş
- istihdam alanı
- sosyalleşme alanı
- güvenlik

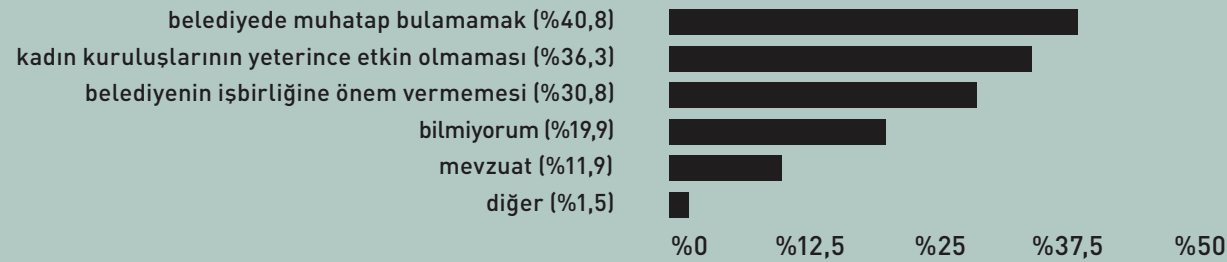
Ankete katılan kadınlara göre kadınların kuruluşlarda bir araya gelmesi önündeki engeller

Ankete katılan kadınlara göre kadın kuruluşlarının çalışmalarının önündeki engeller

Ankete katılan kadınlara göre kadın kuruluşlarının belediye ile iş birliği kurması önündeki engeller

Projede 5 İlde 1000 Kadınla Yapılan Araştırma Sonucu Karşılaştırmalı İl Tabloları

Sizce Kadınların En Önemli Sorunu Nedir?

	BALIKESİR	ESKİŞEHİR	GAZİANTEP	İSTANBUL	İZMİR	GENEL ORTALAMA
Şiddet	68,2	66,2	35,9	67,5	34,4	54,6
İşsizlik	48,0	34,3	37,4	33,0	60,0	42,4
Toplum baskısı	26,8	26,0	24,7	20,5	35,4	26,6
Yoksulluk	19,2	21,6	26,8	34,5	28,2	26,0
Aile baskısı	19,2	21,6	26,8	34,5	28,2	26,0
Güvenli şekilde hareket edememek	26,3	26,5	16,7	35,0	9,7	22,9
Çocuk bakım hizmetlerine erişememek	6,6	7,8	4,0	1,5	32,3	10,4
Eğitim hizmetlerine erişememek	16,7	17,2	4,0	3,0	6,7	9,5
Sosyalleşememek	4,0	8,3	12,6	9,0	9,7	8,7
Yaşlı, hasta, engelli vb. bakım hizmetlerine erişememek	5,1	4,4	2,5	1,5	12,8	5,2
Altyapı sorunları	0,5	2,9	8,1	1,5	7,7	4,1
Sağlık hizmetlerine erişememek	1,5	4,9	2,5	2,0	2,1	2,6
Diğer		1,0	0,5			2,6

Sizce Kadınların Bir Kuruluşa/Gruba Üye Olmasının Sebebi Ne Olabilir?

	BALIKESİR	ESKİŞEHİR	GAZİANTEP	İSTANBUL	İZMİR	GENEL ORTALAMA
Sorunların çözümüne katkıda bulunmak	48,0	59,3	44,8	54,2	44,1	50,2
Sosyalleşmek	29,8	37,3	34,8	35,8	20,5	31,7
Kendi bilgi ve becerilerini arttırmak	6,1	10,3	19,9	20,9	27,7	16,9
Para kazanmak	20,2	12,7	9,0	17,4	8,2	13,5
Bildiklerimi başkalarıyla paylaşmak	7,6	5,4	14,9	9,0	10,3	9,4
Birileri referans olduğu için		1,0	2,5	4,5	3,6	2,3
Diğer			0,5			0,1
Cevap yok	1,0	1,5	2,0	1,0	0,5	1,2

Sizce Kadınların, Kadın Kuruluşlarında/Gruplarında Bir Araya Gelmelerini Engelleyen Nedenler Nelerdir?

	BALIKESİR	ESKİŞEHİR	GAZİANTEP	İSTANBUL	İZMİR	GENEL ORTALAMA
Toplumsal baskılar	33,3	30,4	50,7	38,3	44,1	39,3
Ev içi sorumluluklar (çocuk, yaşlı, hastalara bakmak, ev işleri vb.)	29,3	26,0	43,3	32,3	49,7	36,0
Yeterince bilgilerinin olmaması	18,7	21,1	16,9	31,8	37,4	25,1
Siyasi çekinceler	14,1	10,3	8,5	14,4	33,8	16,1
Kadın kuruluşları/gruplarının kadınların ihtiyaçlarına yanıt vermemeleri	14,1	21,6	26,8	34,5	28,2	26,0
İş hayatının yoğunluğu	5,1	5,4	5,5	18,9	24,1	11,7
Kadın kuruluşları/gruplarının çalışma şekilleri ve işleyişlerindeki sorunlar	10,1	4,4	5,5	9,5	28,2	11,4
Sorumluluk almak istememek	1,5	2,0	3,0	1,5	11,3	3,8
Engel olduğunu düşünmüyorum	48,0	44,6	19,4	36,3	15,4	32,8
Cevap yok	0,5	1,0	3,0		1,0	1,1

Yaşadığınız Yerdeki Sorunları Düşündüğünüzde, Sizce Kadın Kuruluşlarının/ Gruplarının Daha Çok Hangi Alanda Çalışma Yürütmesine İhtiyaç Var?

	BALIKESİR	ESKİŞEHİR	GAZİANTEP	İSTANBUL	İZMİR	GENEL ORTALAMA
Kadınların ekonomik yaşama katılımı	61,6	64,2	42,8	55,2	54,4	55,7
Kadına yönelik şiddetle mücadele	48,5	69,1	46,3	68,2	44,1	55,4
Kadınların sosyal olarak güçlendirilmesi	41,4	34,3	32,8	42,3	30,3	36,2
Topluma sosyal hizmetler sunmak (eğitim, yaşlı bakımı vb.)	26,8	25,5	10,0	27,9	25,6	23,1
Yoksulluğun giderilmesi	17,7	14,2	17,9	24,9	36,4	22,1
Kadınların siyasete katılımı	21,7	19,1	10,0	22,9	25,6	19,8
Çevresel sorunlar (iklim değişikliği vb.)	7,1	11,8	2,5	14,9	34,9	14,1
Çocuk hakları için mücadele	6,1	11,3	5,5	12,4	16,9	10,4
Çocuk bakım ve eğitimi	8,1	3,9	3,5	4,5	7,7	5,5
Afete hazırlık	1,0	1,0	1,5	2,5	10,3	3,2
Kırsal kalkınma		3,4	2,0	1,5	1,5	1,7
Mülteciler		0,5	3,0	1,5	2,6	1,5
Cevap yok	1,0	0,5	3,5	0,5		1,1

Türkiye Geneline Kadın Kuruluşlarının En Çok Hangi Alanlarda Etkili Olduğunu Düşünüyorsunuz?

	BALIKESİR	ESKİŞEHİR	GAZİANTEP	İSTANBUL	İZMİR	GENEL ORTALAMA
Kadına yönelik şiddetle mücadele	40,4	47,1	26,4	46,3	37,4	39,5
Kadınların eşit haklara sahip olması	31,3	36,8	27,4	28,4	37,9	32,3
Etkili olduklarını düşünmüyorum	24,2	28,4	26,9	37,8	19,5	27,4
Kadın istihdamının/ girişimciliğinin artırılması	23,7	30,9	10,4	38,3	30,3	26,7
Kadınların siyasete katılımı	11,1	17,6	5,0	9,5	23,1	13,2
Eğitim	16,7	7,8	8,0	3,5	25,6	12,2
Toplumsal sorunlarla mücadele	8,1	13,2	8,0	13,9	15,9	11,8
Topluma sosyal hizmet sunma	5,6	5,9	4,5	6,0	26,7	9,6
Çevresel sorunlarla mücadele	14,1	6,4	4,5	9,0	12,3	9,2
Sağlık	6,1	3,4	1,5	3,0	10,8	4,9
Çocuk hakları için mücadele	4,5	2,9	3,5	6,0	3,6	4,1
Yoksulluğun giderilmesi	1,5		2,5	0,5	4,1	1,7
Cevap yok	1,0		9,0			2,0

Sizce Bir Kadın Kuruluşu Nasıl Daha Etkili Olabilir?

	BALIKESİR	ESKİŞEHİR	GAZİANTEP	İSTANBUL	İZMİR	GENEL ORTALAMA
Kadınların ihtiyaçlarına yanıt verebiliyorsa	34,0	55,5	33,3	51,2	34,4	41,2
Kararlarını geniş kesimlerle alıyorsa	38,7	48,6	29,9	40,8	45,9	40,8
Toplumda güven sağlıyorsa	43,3	45,9	14,3	51,2	26,1	35,6
Amaçları doğrultusunda çalışıyorsa (hedefleri ve yürüttüğü çalışmalar tutarlı ise)	24,7	28,8	20,4	38,4	40,1	30,3
Üye sayısı fazla ise	36,7	32,2	11,6	25,6	36,9	28,8
Kendini iyi tanıtıyorsa	20,0	14,4	9,5	32,8	32,5	21,7
Faaliyetleri, işleyişi ve kaynakları konusunda bilgi paylaşıyorsa	22,0	10,3	4,8	19,2	11,5	13,4
Parası varsa	11,3	4,8	5,4	6,4	20,4	9,9
Belediyeler ve kamu kurumları ile iş birliği yapıyorsa	2,7	3,4	6,8	3,2	15,3	6,5
Diğer kuruluşlarla iş birliği kuruyorsa	3,3	2,7	2,0	4,0	11,5	4,8
Bağımsız/özerk yapısı varsa	2,7	2,1	0,7	2,4	1,9	1,9
Diğer		0,7				0,1
Cevap yok	3,3	1,4	10,2		1,9	3,4

Yaşadığınız Yerdeki Kadın Kuruluşlarının/Gruplarının Kendilerini Yeterince Tanıttığını Düşünüyor Musunuz?

	BALIKESİR	ESKİŞEHİR	GAZİANTEP	İSTANBUL	İZMİR	GENEL ORTALAMA
Evet	4,0%	4,9%	2,0%		2,1%	2,6%
Kısmen	10,1%	24,5%	20,4%	8,5%	40,5%	20,7%
Hayır	73,2%	63,2%	28,9%	72,1%	41,5%	55,9%
Bilmiyorum	12,6%	7,4%	48,8%	19,4%	15,9%	20,8%

Çevrenizde Bir Kurum Çatısı Altında ya da Bir Kurum Olmadan Bağımsız Şekilde Bir Araya Gelmiş ve Sorunlarının Çözümü İçin Çalışma Yapan Kadınlar Var Mı?

	BALIKESİR	ESKİŞEHİR	GAZİANTEP	İSTANBUL	İZMİR	GENEL ORTALAMA
Evet var	18,7%	12,7%	1,0%	18,4%	1,0%	10,4%
Hayır yok	47,0%	50,5%	53,7%	45,8%	86,2%	56,5%
Bilmiyorum	34,3%	36,8%	45,3%	35,8%	12,8%	33,1%

Sizce Kadın Kuruluşlarının/Gruplarının Çalışmalarının Önünde Herhangi Bir Engel Var Mı?
Varsa Bu Engeller Nelerdir?

	BALIKESİR	ESKİŞEHİR	GAZİANTEP	İSTANBUL	İZMİR	GENEL ORTALAMA
Engel olduğunu düşünmüyorum	42,9	38,2	15,4	39,8	15,9	30,5
Ekonomik zorluklar	36,9	37,7	38,3	37,3	42,1	38,4
Toplumsal baskılar	26,8	25,0	35,8	37,3	36,9	32,3
Siyasi baskılar	16,7	24,5	10,4	37,8	25,6	23,0
Basının yer vermemesi	17,7	22,1	13,4	18,4	27,2	19,7
Kadın kuruluşlarına yönelik ön yargılar	1,0	8,3	10,4	9,5	30,8	11,9
Yerel yönetimlerin karar alma süreçlerine katılamamak	4,5	9,3	10,4	11,4	21,0	11,3
Mekân, araç vb. fiziksel desteklere erişim zorluğu	6,1	4,4	7,5	4,0	24,6	9,2
Merkezi yönetimlerin karar alma süreçlerine katılamamak	3,5	5,9	5,0	3,5	11,3	5,8
Daha fazla kadına erişememek	3,0	2,5	2,5	7,0	8,7	4,7
Yönetimle ilgili sorunlar	2,5	3,9	2,0	1,5	9,7	3,9
Diğer kadın kuruluşları ile iş birliği yapamamak	2,0	1,0	1,0		4,1	1,6
Diğer	0,5			0,5	0,5	0,3
Cevap yok	2,0	2,0	9,5	1,0	2,6	3,4

Peki, Siz Herhangi Bir Kadın Kuruluşuna/Grubuna Üyesi misiniz ya da Çalışmalarına Katılıyor Musunuz?

	BALIKESİR	ESKİŞEHİR	GAZİANTEP	İSTANBUL	İZMİR	GENEL ORTALAMA
Evet, üyeyim	1,0%	1,0%	2,0%		4,9%	2,6%
Üye değilim ama çalışmalarına katılıyorum	0,5%	1,0%	20,4%	8,5%	24,5%	20,7%
Hayır üye değilim ama çalışmalara destek veriyorum	9,7%	,5%	28,9%	72,1%	63,2%	55,9%
Hayır üye de değilim, çalışmalarına da katılmıyorum	88,7%	97,5%	48,8%	19,4%	7,4%	20,8%

Bu Kuruluş/Grupla Nasıl İlişkiye Geçtiniz?

	BALIKESİR	ESKİŞEHİR	GAZİANTEP	İSTANBUL	İZMİR	GENEL ORTALAMA
Bir arkadaşım / tanıdığım aracılığıyla	66,7%	50,0%	37,5%	57,1%	33,3%	2,6%
Kuruluşun/grubun faaliyetleri aracılığıyla		25,0%	25,0%	28,6%	33,3%	20,7%
Sosyal medyadan gördüm			12,5%	14,3%	33,3%	55,9%
Araştırarak bilgi edindim	33,3%	25,0%	12,5%			20,8%
Kendim kurdum			12,5%			4,0%

Peki Bir Kadın Kuruluşunun/Grubunun Çalışmalarına Katılıyorsanız ya da Üyeyseniz, Bunun Nedenlerinizi Sıralayabilir Misiniz?

	BALIKESİR	ESKİŞEHİR	GAZİANTEP	İSTANBUL	İZMİR	GENEL ORTALAMA
Toplumsal, çevresel sorunlara çözüm üretmek için	75,0		37,5	42,9	33,3	40,0
Kadınların ortak sorunlarına çözüm üretmek için	50,0	33,3	25,0	42,9	33,3	36,0
Diğer kadınlarla güçlerimizi birleştirmek için	25,0	33,3	25,0	14,3		20,0
Bildiklerimi başkalarıyla paylaşmak için		33,3	12,5	14,3	66,7	20,0
Para kazanmak	75,0	33,3				16,0
Sosyalleşmek için			12,5	14,3		8,0
Kendi sorunlarıma çözüm bulmak için				14,3	33,3	8,0
Kendi bilgi ve becerilerimi arttırmak için			12,5		33,3	8,0
Tavsiye edildiği için			12,5			4,0

Peki, Bir Kadın Kuruluşuna ya da Grubuna Neden Üye Değilsiniz?

	BALIKESİR	ESKİŞEHİR	GAZİANTEP	İSTANBUL	İZMİR	GENEL ORTALAMA
Yoğunluktan vakit bulamıyorum	85,6	68,7	34,2	60,3	25,0	54,9
Sorunlarıma bir çözüm getireceğini düşünmüyorum	5,7	7,5	16,1	17,5	47,4	18,7
Kendime uygun bir kuruluş bulamıyorum	2,6	10,0	10,4	11,3	11,5	9,1
Türkiye’de siyasi olarak riskli, endişe duyuyorum	0,5	3,5	8,8	16,0	15,6	8,8
Çevrem onaylamaz	3,6	2,5	25,9	2,6	8,9	8,6
Ailem sıcak bakmaz	3,1	9,5	10,4	7,7	6,8	7,5
İhtiyaç duymadım/ Haberim yok	1,5	5,5	3,6	1,0		2,4
Cevap yok		0,5				0,1

Sizce Yaşadığınız Yerin En Önemli Sorunu Nedir?

	BALIKESİR	ESKİŞEHİR	GAZİANTEP	İSTANBUL	İZMİR	GENEL ORTALAMA
İşsizlik	27,8%	12,7%	9,5%	6,5%	14,4%	30,5
Altyapı eksikliği	3,5%	10,8%	8,0%	8,0%	15,9%	38,4
Ulaşım sorunları	3,5%	15,7%	1,0%	16,4%	6,7%	32,3
Temizlik /çevre düzeni eksikliği	7,1%	6,9%	9,0%	9,0%	9,2%	23,0
Geçim sıkıntısı	2,0%	2,9%	10,0%	6,5%	19,5%	19,7
Bakımsız yollar	8,1%	8,8%	4,0%	0,5%	3,1%	11,9
Trafik	2,5%	3,4%	,5%	9,0%	3,1%	11,3
Otopark eksikliği	5,1%	3,4%		8,0%		9,2
Eğitimsizlik	3,0%		5,0%	1,5%	3,1%	5,8
Yeşil alan / Park eksikliği	1,0%	1,5%	2,5%	4,0%	3,1%	4,7
İmar /Kentsel dönüşüm	1,5%	2,9%	1,5%	3,5%	,5%	3,9
Güvenlik eksikliği	0,5%		0,5%	5,0%	3,1%	1,6
Kalabalık		,5%		6,5%	1,5%	0,3
Sokak hayvanları		4,9%		0,5%	2,1%	3,4

Sizce Yaşadığınız Yerin En Önemli Sorunu Nedir?

	BALIKESİR	ESKİŞEHİR	GAZİANTEP	İSTANBUL	İZMİR	GENEL ORTALAMA
Kadınların yaşadığı sosyal/ekonomik sorunlar	,5%	2,5%	1,0%	0,5%	2,6%	1,4%
Sosyal hayat / aktivite eksikliği	2,5%	0,5%	2,5%	0,5%	1,0%	1,4%
Gelişmemesi	2,5%	0,5%	1,5%	,5%	1,0%	1,2%
İnsan ilişkilerindeki sorunlar	0,5%	2,0%	1,5%	0,5%	1,0%	1,1%
Hizmet eksik	0,5%	1,0%	1,0%	0,5%	0,5%	0,7%
İçme suyuna dair sorunlar	0,5%	1,0%		0,5%	0,5%	0,5%
Turizm imkanları yetersiz	0,5%	2,0%				0,5%
Toplum / Aile baskısı			2,5%			0,5%
Suriyeli sığınmacılar			2,5%			0,5%
Diğer	2,0%	2,5%	6,0%	4,0%	2,6%	3,4%
Her şey	3,0%			0,5%		0,7%
Sorun yok	10,6%	8,3%	6,0%	4,5%	2,1%	6,3%

Yaşadığınız Yerde Bir Sorunla Karşılaştığınızda Aşağıdakilerden Hangisini ya da Hangilerini Yaparsınız?

	BALIKESİR	ESKİŞEHİR	GAZİANTEP	İSTANBUL	İZMİR	GENEL ORTALAMA
Bir sıkıntıyla karşılaşmıyorum	46,0	42,4	20,5	34,3	42,6	37,1
Polise/emniyete başvururum	52,5	54,2	38,0	58,2	45,1	49,6
Arkadaşarımla veya çevremle paylaşırim	18,7	11,8	23,5	35,8	14,4	20,9
Belediyeye şikâyet ederim	5,1	7,9	16,5	11,9	23,6	12,9
Komşulararımla paylaşırim	6,1	9,9	6,0	10,0	24,1	11,1
Muhtarlığa şikâyet ederim	5,1	13,3	5,0	9,5	14,9	9,5
Sivil toplum kuruluşlarına başvururum	2,5	6,4	4,5	4,0	18,5	7,1
CİMER'e başvururum	1,0	3,4	10,0	6,0	12,8	6,6
Kaymakamlığa başvururum	3,0	12,8	2,5	5,5	5,6	5,9
Başka kadınlarla paylaşırim	1,0	1,0	1,0	11,4	12,8	5,4
Partime iletirim	1,0	0,5	1,0	2,5	7,7	2,5
Düzeltiliceğine inanmadığım için şikâyette bulunmuyorum	1,5	1,0	4,0	2,5	2,6	2,3
Müdahale etmenin benim sorumluluğum olduğunu düşünmüyorum	0,5	0,5	4,0	0,5	2,6	1,6

Belediyenizin Çalışmalarından Memnun Musunuz?

	BALIKESİR	ESKİŞEHİR	GAZİANTEP	İSTANBUL	İZMİR	GENEL ORTALAMA
Çok memnunum	18,2%	30,9%	14,9%	14,4%	14,4%	2,6%
Biraz memnunum	44,4%	47,5%	46,8%	63,7%	46,2%	20,7%
Pek memnun değilim	19,7%	14,2%	18,4%	11,4%	13,3%	55,9%
Hiç memnun değilim	15,7%	6,4%	8,5%	8,5%	17,4%	20,8%
Fikrim yok	2,0%	1,0%	11,4%	2,0%	8,7%	4,0%

Sizce Bulduğunuz Yerdeki Kadın Kuruluşları Belediyenin Aldığı Kararlarda Etkililer Mi?

	BALIKESİR	ESKİŞEHİR	GAZİANTEP	İSTANBUL	İZMİR	GENEL ORTALAMA
Evet oldukça etkililer	16,7%	15,2%	3,5%	14,4%	3,1%	10,6%
Çok kısıtlı şekilde etkililer	15,2%	25,5%	8,5%	20,9%	26,7%	19,3%
Etkili değililer	46,5%	30,9%	24,9%	36,3%	29,2%	33,5%
Haberim yok	21,7%	28,4%	63,2%	28,4%	41,0%	36,5%

Yerel Yönetim Deyince Aklınıza Hangi Kurumlar Geliyor?

	BALIKESİR	ESKİŞEHİR	GAZİANTEP	İSTANBUL	İZMİR	GENEL ORTALAMA
Belediye	78,8	81,4	42,8	87,1	57,4	69,6
Muhtarlık	3,5	3,4	11,9	28,4	9,2	11,3
Kaymakamlık	2,0	3,4	10,4	23,9	2,1	8,4
Valilik	2,0	4,9	9,0	14,4	8,2	7,7
Emniyet / Polis				15,9		3,2
Dernekler	0,5			1,5	3,1	1,0
Sosyal yardımlaşma			0,5		2,6	0,6
Diğer	2,0	3,4	5,5	4,5	3,1	3,7
Fikrim yok/Cevap yok	15,2	7,8	40,8	5,0	16,4	17,0

Belediyenizin En Çok Hangi Hizmetinden Faydalanıyorsunuz?

	BALIKESİR	ESKİŞEHİR	GAZİANTEP	İSTANBUL	İZMİR	GENEL ORTALAMA
Ulaşım	23,2%	25,5%	12,4%	32,3%	17,9%	22,3%
Temizlik	27,8%	33,8%	18,9%	24,9%		21,2%
Yol	11,6%	6,4%	2,5%		5,6%	5,2%
Sosyal ve Kültürel	1,5%	6,4%	7,5%	3,0%	2,1%	4,1%
Park		3,4%	6,5%	2,0%	5,1%	3,4%
Sosyal yardımlar	1,5%	2,5%	4,5%	1,5%	4,6%	2,9%
Kurslarından	1,0%	1,5%	3,0%	1,5%	,5%	1,5%
Su / Elektrik	3,0%		,5%	,5%	3,1%	1,4%
Pazar yeri	2,5%	3,4%		,5%		1,3%
Altyapı	,5%	1,5%	,5%		,5%	,6%
Diğer	2,0%	2,5%	,5%	3,0%	2,6%	2,1%
Her hizmetinden	8,6%	2,5%	,5%	3,0%		2,9%
Hiçbir hizmetinden	7,1%	6,9%	20,4%	14,9%	50,3%	19,7%
Cevap yok	9,6%	3,9%	22,4%	12,9%	7,7%	11,3%

Belediyenin Aldığı Kararlarda Etkili Olduğunuzu Düşünüyor Musunuz?

	BALIKESİR	ESKİŞEHİR	GAZİANTEP	İSTANBUL	İZMİR	GENEL ORTALAMA
Evet etkim var	19,2%	15,7%	3,0%	3,5%	,5%	8,4%
Çok kısıtlı etkim var	,5%	8,8%	8,0%	3,5%	,5%	4,3%
Etkili değilim	80,3%	75,5%	89,1%	93,0%	99,0%	87,3%

Ülkenin Siyasi, Ekonomik, Sosyal Koşullarını Düşündüğünüzde, Mevcut Durumla İlgili Genel Kanaatiniz Nedir?

	BALIKESİR	ESKİŞEHİR	GAZİANTEP	İSTANBUL	İZMİR	GENEL ORTALAMA
Çok olumlu	1,5%	1,0%	7,0%	1,5%	6,7%	3,5%
Biraz olumlu	11,6%	8,8%	24,4%	19,9%	36,4%	20,1%
Pek olumlu değil	27,8%	33,3%	36,3%	39,8%	17,9%	31,1%
Hiç olumlu değil	55,1%	55,4%	19,4%	37,8%	33,8%	40,3%
Fikrim yok	4,0%	1,5%	12,9%	1,0%	5,1%	4,9%

Yaşadığınız Yerdeki Kadın Kuruluşlarının, Belediyelerin Aldığı Hangi Kararlara Hangi Yolları Kullanarak Etkili Olabileceğini Düşünüyorsunuz?

	BALIKESİR	ESKİŞEHİR	GAZİANTEP	İSTANBUL	İZMİR	GENEL ORTALAMA
Belediye başkanı ile doğrudan görüşerek	65,7	49,5	17,9	52,7	32,3	43,6
Belediye meclisine katılarak	31,8	30,9	33,8	55,2	43,6	39,0
Temsil ettikleri kadın sayısı arttığında (sayı olarak fazla olduklarında)	34,3	29,4	14,4	41,3	55,4	34,8
Sosyal medyayı kullanarak	31,8	43,1	23,4	37,8	35,9	34,4
Kent konseyine katılarak	26,3	38,7	16,9	29,9	37,4	29,8
İmza kampanyası vb etkinlikler ve eylemler düzenleyerek	11,6	13,7	10,9	21,4	42,6	19,9
Siyasal partiler aracılığı ile	19,2	12,3	14,9	20,4	19,0	17,1
Diğer kurumlar ile iş birliği yaparak	16,2	16,7	6,0	13,9	5,1	11,6
Diğer kadın kuruluşları/ grupları ile iş birliği yaparak	9,6	9,8	2,5	5,0	6,2	6,6
Etkili olabileceklerini düşünmüyorum	0,5	2,0	6,0	1,5	1,5	2,3
Cevap yok	1,5	2,0	10,9		1,5	3,2

Yaşadığınız Yerdeki Kadın Kuruluşları, Belediyelerin Aldığı Kararlara Etki Etseler Neler Değişirdi?

	BALIKESİR	ESKİŞEHİR	GAZİANTEP	İSTANBUL	İZMİR	GENEL ORTALAMA
İşsizlik azalır / İstihdam artardı	18,2%	15,2%	,5%	17,9%	4,1%	11,2%
Ekonomik olarak güçlenir / kalkınır	17,2%	16,7%		13,4%	2,1%	9,9%
Kadınların istihdamı artardı	13,1%	7,4%	3,5%	14,4%	4,1%	8,5%
Kadına yönelik şiddet azalır	3,0%	7,8%	5,5%	7,5%	2,6%	5,3%
Kadın hakları korunur	3,5%	5,4%	4,5%	4,5%	6,7%	4,9%
Kadınlar sosyalleşir	6,1%	5,4%	1,0%	7,0%	3,1%	4,5%
Dünya ve hayat güzelleşir	2,5%	6,4%	2,0%	3,0%	8,7%	4,5%
Daha temiz ve düzenli bir çevre	4,5%	2,5%	2,5%	4,0%	7,7%	4,2%
Kadınlar daha güçlü ve değerli olurlar			11,9%	,5%	4,6%	3,4%
Eğitim seviyesi artardı	5,6%	6,4%	,5%	1,0%	1,5%	3,0%
Kadınlara yönelik hizmetler artardı	1,0%	2,5%	1,5%	5,5%	2,1%	2,5%

Yaşadığınız Yerdeki Kadın Kuruluşları, Belediyelerin Aldığı Kararlara Etki Etseler Neler Değişirdi?

	BALIKESİR	ESKİŞEHİR	GAZİANTEP	İSTANBUL	İZMİR	GENEL ORTALAMA
Daha güvenilir bir şehir olurdu		3,4%		1,0%	5,6%	11,2%
Eşitlik ve özgürlük artardı	2,0%	2,5%	,5%	2,5%	1,5%	9,9%
Farkındalık / duyarlılık artardı	2,5%	1,5%	1,0%	,5%	1,0%	8,5%
Toplum ve erkek baskısı azalır	1,5%	1,0%	1,0%	1,0%		5,3%
Çocuk haklarında ve çocuklara yönelik hizmetlerde iyileşme olurdu		,5%		,5%	3,6%	4,9%
Diğer	2,5%	1,5%	,5%	4,5%	2,6%	4,5%
Hiçbir şey değişmezdi	,5%	1,5%	4,5%	2,0%	1,0%	4,5%
Her şey iyi yönde değişirdi	1,5%	2,9%	2,0%	3,0%	2,1%	4,2%
Fikrim yok / Cevap yok	14,6%	9,8%	57,2%	6,5%	35,4%	3,4%

Ülkedeki Ekonomik, Sosyal ve Politik Gelişmeleri Ne Sıklıkla Takip Ediyorsunuz?

	BALIKESİR	ESKİŞEHİR	GAZİANTEP	İSTANBUL	İZMİR	GENEL ORTALAMA
Her gün	25,3	43,6	34,3	40,8	59,0%	50,5%
Neredeyse her gün	29,8	26,5	27,4	36,3	19,0%	23,1%
Haftada 2-3 gün	19,7	10,3	10,4	30,8	10,8%	12,1%
Haftada bir kez	12,1	20,1	7,0	11,9	4,6%	6,6%
Haftada birden az	2,0	0,5	0,5	1,5	1,0%	3,5%
Hiç takip etmiyorum	24,2	17,6	31,3	19,9	5,6%	4,2%

Bu Gelişmeleri En Çok Hangi Mecradan Takip Ediyorsunuz?

	BALIKESİR	ESKİŞEHİR	GAZİANTEP	İSTANBUL	İZMİR	GENEL ORTALAMA
Televizyon	86,6	89,1	77,5	74,0	84,8	82,4
Sosyal medya (Facebook, Twitter, vb)	49,0	43,3	56,0	70,9	82,6	60,1
İnternet gazeteleri	42,8	42,8	7,1	40,3	66,8	40,1
Yerel televizyonlar	1,5		2,7	2,0	14,1	4,0
Radyo	2,6	1,5	1,1		10,9	3,1
Ulusal basılı gazeteler	1,0		0,5	7,1	7,1	3,1
Yerel gazeteler			3,3		1,1	0,8

Ek 2_ Proje Kapsamında Yapılan Eğitim/Toplantılar

KAPASİTE GELİŞTİRME EĞİTİMLERİ

Tarih: 12-13-14 Kasım 2019

Amaç: Her ilde proje kapsamında çalışılan kadın kuruluşlarının, kendi kurumsal kapasitelerinin gözden geçirip birlikte hareket ederek etkili savunuculuk faaliyetleri gerçekleştirmelerini sağlamak

Katılım: 9 kuruluş ve 3 kamu kurumu

1. Savunuculuk ve İletişim

- Sivil toplumun rolü ve sivil toplum kuruluşlarının sınıflandırılması hakkında bilgi edinilmesi
- Savunuculuk, öz örgüt, uzmanlık ve hizmet sağlayıcı STK'ların farklarının anlatılması
- STK'ların tüzel kişilikleri ve ilgili mevzuatları hakkında kısaca bilgi sahibi olunması
- Savunuculuk ve kampanyacılığın amaçları ve planlama süreçleri hakkındaki metotların tanıtılması
- Katılımcıların kendi belirledikleri bir konuda kampanya stratejisi yazarak uygulama yapması
- Savunuculuk yaparken kullanılacak ana akım ve geleneksel medya ve dijital medya mecraları ile ilgili ipuçlarının verilmesi
- Katılımcıların karar vericilerle yapacakları bir toplantı simülasyonu ile stratejilerini uygulamaya dönmesi ve geri bildirim almaları

2. Yaşamak İstedığımız Dünya

- Kadınların gözünden yaşanabilir bir dünya tarifi oluşturarak, yaşadığımız dünyanın bir değerlendirmesini yapmak,
- Küresel sorunları ve kaynaklarını tartışmak,
- Çerçeve belgelerde yer alan küresel hedefleri kadınlar açısından gözden geçirerek yerelde yapılanlar ile küresel hedefler arasında bağlantı kurmak

3. Nasıl Değişim Yaratabiliriz

- Değişimin aktörlerini ve güçlerini tartışmak
- Değişimi süreçlerini ve dinamiklerini değerlendirmek
- Değişim yaratacak toplum temelli kuruluşların özelliklerini belirlemek

4. Kuruluşumuzu Nasıl Güçlendiririz

- Kadın kuruluşlarının kendi içlerindeki güç ilişkilerini değerlendirmelerini sağlamak

5. Birlikte Hareket Etmek

- Kadınların ortak hedeflerine ulaşabilmeleri için birlikte hareket etmelerinin önemini ortaya çıkarılması
- Birlikte hareket etmenin kazandırabilecekleri üzerine farkındalık geliştirmek
- Birlikte nasıl ağlar oluşturabileceklerini ve bu ağları nasıl yönetebilecekleri konusunda yöntemler geliştirmek
- Bir araya gelmeyi engelleyici faktörlerin nasıl bertaraf edilebileceği üzerine tartışmak
- Örnek ağlar ve kazanımları gösterilerek, başarılı işbirliklerinin, sivil toplumun güçlenmesindeki önemi aktarmak

YUVARLAK MASA TOPLANTILARI

Tarih	Toplantının Amacı	Katılım
26.02.2019	Proje kapsamında işbirliği kuracak kurum ve kuruluşların tanışması ve projenin tanıtılması, yerel kadın kuruluşlarıyla kamu arasında işbirliği olasılıklarının değerlendirilmesi ve proje faaliyetlerinin tüm paydaşların ihtiyaç ve önceliklerine uygun bir şekilde birlikte planlanmasıdır.	7 kuruluş ve 8 kamu kurumu
05.02.2020	Yapılan saha araştırması ve yürütülen atölyeler sonucu elde edilen tespitlerin değerlendirilmesi; katılımcılar tarafından kurumsal güçlenme, ağ oluşturma ve savunuculuk başlıklarında önerilerin geliştirilmesi; illerdeki mevcut çalışmalarını değerlendirerek yerel eylem stratejileri hazırlanması ve	12 kuruluş ve 10 kamu kurumu
04.06.2020	Pandemi koşulları da göz önüne alınarak yerel kadın kuruluşlarının ve kooperatiflerinin güçlenmesi ve yerel kalkınmanın bir parçası haline gelmelerine yönelik stratejilerin tartışılmasıdır.	41 kuruluş ve 3 kamu kurumu
25.06.2020	Kadın kooperatiflerinin pandemi sonrası stratejilerinin birlikte düşünülmesi, kadınların ve kadın kooperatiflerinin yeni normalin merkezine alınıp ulusal stratejilerin bir parçası haline gelmeleri için birlikte hareket etmenin, kamu kurum ve kuruluşları ile ilişkileri ve iş birliklerini geliştirmenin yollarının	12 kuruluş ve 5 kamu kurumu
25.02.2021	Kadın kooperatifleri ve yerel yönetimler arasında kurulan işbirliklerinin her iki tarafı da güçlendirmesi, kapsamlı, katılımlı ve sürdürülebilir olması adına tüm taraflar ile birlikte tespit edilen sorunlara çözüm geliştirmek için hem mevzuata hem de kapasite geliştirmeye yönelik gerekli adımları birlikte tartışarak	10 kuruluş ve 8 kamu kurumu

ULUSLARARASI ÇEVİRİMİÇİ DENEYİM PAYLAŞIM TOPLANTILARI / PANELLER

Tarih	Tema	Panelistler
03.07.2020	“Kriz ve Kalkınma Süreçlerinde Kadınlar ve Kooperatifler”	Huairou Komisyonu (ABD), Megha Mandali Tarımsal Kalkınma Kooperatifi (Hindistan), SEWA Kooperatif Federasyonu (Hindistan), CECOP-Avrupa Endüstriyel ve Hizmet Kooperatifleri Federasyonu (İtalya), ICA-Uluslararası Kooperatifler Birliği (İtalya), KEDV (Türkiye), Simurg Kadın Kooperatifleri Birliği (Türkiye), İlk Adım Kadın Kooperatifi (Türkiye), Urla Kadın Kooperatifi (Türkiye), Yelki Kadın Kooperatifi (Türkiye)
08.10.2020	“Mülteci ve Yerelden Kadınların Dayanışma Pratikleri”	Whole World Women Derneği (Güney Afrika), Yalla Trappan Kooperatifi (İsveç), Damma Vakfı (Lübnan), İlk Adım Kadın Kooperatifi (Türkiye), Suriyeli Kadın Platformu (Türkiye), KEDV (Türkiye)
12.11.2020	“Bakım Emeğinin Örgütlenmesi ve İş Modeli Örnekleri”	Equal Care Coop (İngiltere), Copernicus Consortium scs (İtalya), Sit Pro Rodinu (Çek Cumhuriyeti), Sangini Coop (Hindistan), İpekyolu Kadın Kooperatifi (Türkiye), Tomurcuk Kooperatifi (Türkiye)
03.12.2020	“Kadınlar Dünyayı Besliyor! Kadınlar Liderliğinde Kırsal Kalkınma Girişimleri”	Çiftçi Aileler Derneği (Arjantin), Swayam Shikshan Prayog (Hindistan), İspanya Tarım-Gıda Kooperatifleri Kadınlar Derneği (İspanya), Zeytin Sektörü Santa Rita Kooperatifi (İspanya), Bucarabón Vakfı (Porto Riko), Biga Kadın Kooperatifi (Türkiye), Defne Kadın Kooperatifi (Türkiye), Yelki Kadın Kooperatifi (Türkiye)
10.02.2021	“Pandemiye Karşı Dirençli Mahalle Ve Topluluklar Oluşturmada Kadınların Liderliği”	Oxfam/ Reecall Projesi Yerel Liderler (Bangladeş), Picha Eats (Malezya), Kendi Kızlarımızı Yetiştiriyoruz Hareketi (Maryland/ABD), Jibaros Karşılıklı Destek Merkezleri (CAMJI Lares)(Porto Riko), İlk Adım Kadın Kooperatifi (Türkiye), Gaziantep Akyol Mahallesi Komşular Grubu (Türkiye), Capital Evde Bakım Kooperatifi (Washington/ABD)

KOORDİNASYONLAR ve STRATEJİ TOPLANTILARI

Tarih	Toplantı	İçerik	Katılım
04.10.2019	İstanbul Kadın Kooperatifleri 1. Koordinasyon Toplantısı	İstanbul il koordinasyonunun güçlendirilmesi amacıyla kadın kooperatiflerinin tanışması, kooperatifler arası deneyim paylaşımı ve il stratejisine dair gündem oluşturma	7 kuruluş
18.11.2019	İstanbul Kadın Kooperatifleri 2. Koordinasyon Toplantısı	İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu ile görüşme sürecinin ve içeriğinin belirlenmesi; görüşmeye sunulmak üzere İstanbul kadın kooperatiflerinin bilgilerini içeren broşür hazırlanması; Ankara Kooperatifler Fuarı'na katılım	9 kuruluş
29.04.2020	İstanbul Kadın Kooperatifleri 3. Koordinasyon Toplantısı	Kooperatiflerin pandemi dönemi mevcut durum ve faaliyetleri, bu süreç içinde kooperatiflerin neler yapabileceği, İBB Başkanı Ekrem İmamoğlu ile görüşme planlanması	7 kuruluş
04.05.2020	İstanbul Kadın Kooperatifleri 4. Koordinasyon Toplantısı	İBB ve diğer birimlere yönelik kurumsal mektup hazırlanması, görüşme için gündem belirlenmesi, il koordinasyonunun güçlendirilmesi için kooperatifler arası görüşmelerin yapılması	8 kuruluş
28.07.2020	İstanbul Kadın Kooperatifleri 5. Koordinasyon Toplantısı	KOOP-DES toplantısı sonrası proje yazma ve başvuru süreçlerinin değerlendirilmesi, YEER için hazırlık yapılması, istanbul koordinasyonunun işleyişinin değerlendirilmesi	7 kuruluş
07.08.2020	Yerel Eşitlik Eylem Planına Katılım Toplantısı	Yerel Eşitlik Eylem Planı'na katılım önerileri toplantısının değerlendirilmesi, yazılı önerinin hazırlanması	
20.08.2020	İstanbul Kadın Kooperatifleri 6. Koordinasyon Toplantısı	İBB Danışmanları ile kooperatiflerin yerel yönetimlere dair deneyim paylaşımı ve problemlere yönelik tespitlerinin paylaşılması	6 kuruluş
09.12.2020	İBB Kent Konseyi Tanışma Toplantısı	Kadın kooperatiflerinin belediyelerle hangi alanlarda çalışabildiği, özellikle afet konusu gibi kritik ihtiyaç tespit çalışmalarında nasıl rol alabilecekleri, İstanbul Kadın Kooperatifleri Koordinasyonu hakkında bilgi paylaşımı	2 kuruluş
08.02.2021	İstanbul Kadın Kooperatifleri 7. Koordinasyon Toplantısı	İstanbul'daki kooperatiflerin tanışması ve birbirini desteklemesi için neler yapılabileceği, Simurg Kadın Kooperatifleri Üst Birliği'nin tanıtılması, Simurg stratejik planı ve çözüm önerilerinin değerlendirilmesi, İstanbul'da dayanışma alanlarının belirlenmesi	16 kuruluş

DİJİTAL ARAÇLARA ERİŞİM EĞİTİMİ

Katılım: 36 kuruluş		
Tarih	Oturum	Oturum İçeriği
12.01.2021	• Online Topluluk Oluşturma ve Yönetimi Araçları Eğitimi	• Çevrimiçi görüşme araçları; Çevrimiçi etkileşim arttırma uygulamaları; Canlı yayın araçları
14.01.2021	• Kişisel Verilerin Korunması Eğitimi / Sosyal Medya ve Teknoloji Güvenliği Eğitimi	• Kişisel veri nedir? Saldırıları Nasıl Yapılıyor? Sosyal Medya Güvenliği; Güvenli İletişim Uygulamaları • Okuma - Dinleme - İzleme Önerileri
19.01.2021	• İnternet Dünyasına ve Sosyal Medyaya Giriş Eğitimi	• İnternetin Tarihi; Türkiye İnternet Kullanım ve Sosyal Medya İstatistikleri; We Are Social 2020 Raporu'nda TR İçin Önemli Bilgiler; TR'de en aktif sosyal medya platformları; Instagram, Facebook, Twitter, YouTube ve LinkedIn'i nasıl kullanmalıyız? Influencer / Etki seviyesi yüksek kişiler
21.01.2021	• Sosyal Medya ve Teknoloji Araçları Eğitimi / Sosyal Medya Raporlaması ve Analizleri Eğitimi	• Google Alerts ; Buffer (BufferApp), Tweetdeck, IFTTT, Microsoft flow,E-Bülten, linktr. (Araçlarının kullanımı); Facebook Sayfa Yöneticisi(Facebook Business Suite); Facebook Reklam Yöneticisi; Dosya Depolama ve Transfer araçları; Tasarım Araçları (Video, Fotoğraf)
26.01.2021	• Etkili Instagram Kullanımı Eğitimi	• Neden Instagram Kullanmalıyız? Instagram Hesap Türleri ve Özellikleri; Instagram içerik türleri, paylaşım stratejileri, Analiz, raporlama yöntemleri.
28.01.2021	• Facebook ve Instagram Reklamları Eğitimi	• SMART hedef nedir? Facebook ve Instagram Reklamları; Reklam Hesabı Oluşturmak; Hedef Kitle Nasıl Belirlenir? Reklam Kampanyasının Sonuçlarını Ölçümleme
2.02.2021	• Mobil Fotoğrafçılık ve Video Eğitimi	• Mobil Fotoğrafçılığa Giriş ; Neden Mobil Fotoğrafçılığı Tercih Etmeliyiz? Mobil Fotoğrafçılıkta İyi Örnekler • Temel Fotoğrafçılık Bilgileri
4.02.2021	• Online Araçlar ile Video ve Görsel Üretme Eğitimi	• Fotoğraf Düzenleme ve Tasarım Uygulamaları • Video ve Fotoğraf Düzenleme Uygulamaları
9.02.2021	• İletişim Stratejisi Geliştirme Eğitimi	• İletişim Planı, İletişim Stratejisi; Mevcut durum ve paydaş analizi; Analiz araçları; Hedef kitlenin belirlenmesi; Ele alınacak yaklaşımın belirlenmesi, Mesajın belirlenmesi, İletişim ve tasarım dilinin belirlenmesi, İletişim kanallarının belirlenmesi, Zamanlama ve bütçenin belirlenmesi, Gösterge ve ölçümler için değerlendirme kriterlerinin belirlenmesi.
11.02.2021	• Dijital Pazarlamaya Giriş Eğitimi	• Hedef Kitle Seçimi, Pazar Araştırması; İnternet Reklamları, Reklam Türü belirleme; Hedef Kitleyi Belirleme, Reklam Bütçesi ve Süresi, Teklif Verme / Ücretlendirme, Görsel Seçimi, Reklam Verme Sürecinin Tamamlanması, Instagram, Google, Facebook uygulamaları reklamları analiz, içerik; Sosyal Medyada Ürün ve Hizmet Tanıtımı; Fotoğraf çekerken nelere dikkat etmek gerekir? Video çekerken neye dikkat etmek lazım? Genel Değerlendirme

ÇEVİRİMİÇİ ULUSLARARASI ÇALIŞTAY : YERELDEN KÜRESELE KADINLARIN LİDERLİĞİ

Tarih: 07 - 10 Haziran 2021

Amaç: Tabandan kadın hareketlerinin; direnç oluşturma, yerel kalkınma ve COVID-19 sonrası yeniden inşa süreçlerindeki rollerinin ve konularının meşrulaşması ve kaynaklara erişimlerinin artırılması

Katılım: 16 ülkeden 35 kuruluş

Çalıştay Programı	Katılımcılar
7 Haziran 2021, Pazartesi	<ul style="list-style-type: none">Oxfam (Bangladeş),
Açılış: KEDV ve Huairou Komisyonu, çalıştay hakkında bilgilendirme	<ul style="list-style-type: none">Participatory Development Action Plan (PDAP) (Bangladeş),
<ul style="list-style-type: none">Güçlendirme Yaklaşımı ve Yürütülen Çalışmalar Hakkında (KEDV, Şengül Akçar, Genel Müdür ve Yönetim Kurulu üyesi)COVID-19 Sürecinde Ön Safta Kadınlar (Huairou Komisyonu, Violet Shivutse, Yönetişim Konseyi Başkanı)Kadınların Katkısının Karşılığı: Yerel Kadın Gruplarının Yeniden İnşa İçin Tanınması ve Kaynaklara Erişimi (Huairou Komisyonu, Sandy Schilen, Genel Müdür)Yeniden İnşa İçin Ortaklaşa Politika Araçları Geliştirme: Çalıştayın Dayanak Oluşturacağı Tabandan Kadınların COVID-19 İnşa Platformu ve Tabandan Kadınların 2030 Girişimi. Ana B. Moreno, Politika Danışmanı)	<ul style="list-style-type: none">Fundación de Mujeres Luna Creciente (Ekvador),Damayan Ng Maralitang Pilipinong Api (DAMPA) (Filipinler),
Oturum (1) Çalışma Grupları	<ul style="list-style-type: none">Fundación Guatemala (Guatemala), Swayam Shikshan Prayog (SSP) (Hindistan),
<ul style="list-style-type: none">Ortak Analiz: Fırsatları keşfetmek ve öncelikleri belirlemek için mevcut durumun analiz edilmesi	<ul style="list-style-type: none">Sistren Theatre Collective (Jamaika),
Oturum (2) Çalışma Grupları	<ul style="list-style-type: none">Yellowknife Women's Society/ Keepers of the Circle (Kanada),
<ul style="list-style-type: none">Müşterekler: Ortak 3 konu belirlenmesi amaçlı farklı önceliklerin değerlendirilmesi	<ul style="list-style-type: none">Shibuye Community Health Workers (Kenya),
Genel Oturum	<ul style="list-style-type: none">Mathare Legal Aid and Human Rights Advocacy (MLAHRA) (Kenya),
<ul style="list-style-type: none">Çalışma gruplarının sonuçlarının tartışılması	<ul style="list-style-type: none">Rural Women Network (Kenya),
8 Haziran 2021, Salı	<ul style="list-style-type: none">Polycom Development Project (Kenya),
Uluslararası panel	<ul style="list-style-type: none">Mujeres Iberoamericanas en Red (Bufete de Estudios Interdisciplinarios A. C. için Teknik Sekreterlik) (Meksika),
<ul style="list-style-type: none">Caren Grown, Global Direktör, Toplumsal Cinsiyet, Dünya BankasıOlga Martín González, AB Komşuluk ve Genişleme Müzakereleri Genel Müdürlüğü (DG NEAR)Pablo Fernández Marmissolle, Personel Müdürü, Birleşmiş Kentler ve Yerel Yönetimler (UCLG)Nandini Harihareswara, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Danışmanı ve İrtibat Sorumlusu, Kapsayıcı Dijital Ekonomiler, Birleşmiş Milletler Sermaye Geliştirme Fonu (UNCDF)	<ul style="list-style-type: none">Mujeres, Democracia y Ciudadanía A. C. (Meksika),
	<ul style="list-style-type: none">Lumanti Support Group for Shelter (Nepal),
	<ul style="list-style-type: none">International Women Communication Center (IWCC) (Nijerya),
	<ul style="list-style-type: none">Unión de Cooperativas de Mujeres Productoras Las Brumas (Nikaragua),

ÇEVİRİMİÇİ ULUSLARARASI ÇALIŞTAY : YERELDEN KÜRESELE KADINLARIN LİDERLİĞİ

Çalıştay Programı	Katılımcılar
Oturum (3) Çalışma Grupları	<ul style="list-style-type: none">Confederación Nacional de Mujeres Organizadas por la Vida y el Desarrollo Integral (CONAMOVIDI) (Peru),
<ul style="list-style-type: none">Yaratıcı Düşünme: Katılımcıların ortak analizleriyle belirledikleri ortak önceliklerine yönelik somut önerilerin geliştirilmesi	<ul style="list-style-type: none">Asociación Red de Mujeres Lima Este (Peru),
Oturum (4) Çalışma Grupları	<ul style="list-style-type: none">Servicios Educativos El Agustino ONG (Peru),
<ul style="list-style-type: none">Ortak Tasarım: Yaratıcı düşünme alıştırmaları ile geliştirilen çözüm önerilerinin şekillendirilmesi	<ul style="list-style-type: none">Fundacion Bucarabon (Porto Riko),
Genel Oturum	<ul style="list-style-type: none">Simurg Kadın Kooperatifleri Birliği (Türkiye),
<ul style="list-style-type: none">Çalışma gruplarının sonuçlarının tartışılması	<ul style="list-style-type: none">Sil Baştan Derneği (Balıkesir),
9 Haziran 2021, Çarşamba	<ul style="list-style-type: none">Biga Kadın Kooperatifi-ECEKÖY (Çanakkale),
Oturum (5) Çalışma Grupları	<ul style="list-style-type: none">Eskişehir Kadın El Emeğini Destekleme Derneği (Eskisehir),
<ul style="list-style-type: none">Ortak Tasarım: 2. gün geliştirilen çözüm önerileri üzerinde çalışmaların devam edilmesi	<ul style="list-style-type: none">Akyol Komşular Grubu (Gaziantep),
Oturum (6 ve 7) Çalışma Grupları	<ul style="list-style-type: none">İlk Adım Kadın Kooperatifi (İstanbul),
<ul style="list-style-type: none">Ortak Değerlendirme: Katılımcıların diğer grupların önerilerini değerlendirmesi	<ul style="list-style-type: none">Tomurcuk Kadın Kooperatifi (İstanbul),
Genel Oturum	<ul style="list-style-type: none">Bornova Kadın Kooperatifi (İzmir),
<ul style="list-style-type: none">Çalışma gruplarının sonuçlarının tartışılması	<ul style="list-style-type: none">Konak Kadın Kooperatifi (İzmir),
10 Haziran 2021, Perşembe	<ul style="list-style-type: none">Urla Kadın Kooperatifi (İzmir),
Oturum (8) Çalışma Grupları	<ul style="list-style-type: none">Yelki Kadın Kooperatifi (İzmir),
<ul style="list-style-type: none">Ortak Uygulama: Çözüm önerinin uygulama sürecini analiz edilmesi	<ul style="list-style-type: none">İpekyolu Kadın Kooperatifi (Mardin),
Dışardan Katılımcılar ile Değerlendirme	<ul style="list-style-type: none">Zimbabwe Parents of Handicapped Children Association (ZPHCA) (Zimbabve)
<ul style="list-style-type: none">Margaret Arnold, Küresel Lider, İklim Değişikliğinin Sosyal Boyutu, Dünya BankasıOksana Pak, Direktör Yardımcısı, Finansmana Erişim ve Girişimcilik, Toplumsal Cinsiyet ve Ekonomik Kapsayıcılık, Avrupa Yeniden Yapılanma ve Kalkınma Bankası (EBRD)Valeria Vilardo, Uzman, Toplumsal Cinsiyete Duyarlı Direnç Oluşturma ve Yeniden İnşa, BM Kadın Avrupa ve Orta Asya Bölge OfisiNilay Kökkılınç, İzmir Büyükşehir Belediye Meclis Üyesi, Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Meclis Komisyonu BaşkanıFatma Şahin, Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı, Türkiye Belediyeler Birliği Başkanı	

ÇEVİRİMİÇİ ULUSLARARASI ÇALIŞTAY : YERELDEN KÜRESELE KADINLARIN LİDERLİĞİ

Tarih: 11 - 12 Haziran 2021

Amaç: Tabandan kadın hareketlerinin; direnç oluşturma, yerel kalkınma ve COVID-19 sonrası yeniden inşa süreçlerindeki rollerinin ve konularının meşrulaşması ve kaynaklara erişimlerinin artırılması için geliştirilen araçları yerelleştirme

Katılım: 5 il ve 22 kuruluş

Çalıştay Programı

11 Haziran 2021, Cuma

Açılış ve Program Tanıtımı
Uluslararası Çalıştay Çıktıları Sunumu – Eylem Planlarına Genel Bakış
Grup Çalışmaları
Değerlendirme

12 Haziran 2021, Cumartesi

Birinci Günün Özeti ve İkinci Günün Sunumu
Grup Çalışmaları – Pilot Proje Önerileri
Grup Çalışmaları – Uygulama Önerileri
Değerlendirme
Çalıştay Kapanışı

3_ İBB 2020 - 2024 Stratejik Planı ve 2021 - 2024 Yerel Eşitlik Eylem Planı

İstanbul Büyükşehir Belediyesi 2020-2024 Stratejik Planı çerçevesinde 9 amaç, 48 hedef, 145 faaliyet grubu oluşturulmuş olup plan 224 gösterge ile ölçülmektedir. Planda İstanbul için “adil, yeşil ve yaratıcı şehir, mutlu İstanbullu” vizyonundan hareketle, “yeni nesil belediyeçilik anlayışıyla şehrin tüm değerlerine sahip çıkarak üreten, kültürel ve sosyal yaşamı ile 24 saat yaşayan bir İstanbul için erişilebilir hizmetler sunmak” misyonunu ve aşağıdaki temel değerleri tanımlamıştır:

-ADALET: Belediyeçilik hizmetlerinin tüm vatandaşlara hiçbir konuda ayırım gözetmeden, İstanbullunun talep ve ihtiyaçlarını dikkate alacak ve karşılayacak nitelikte sunulmasını esas kabul eder.

-ŞEFFAFLIK VE HESAP VEREBİLİRLİK: Belediyeçilik hizmetlerinde ve tüm kaynakların etkin kullanımında; İstanbullulara karşı her konuda açık ve şeffaf olunmasını, hesap verme sorumluluğunun alınmasını esas kabul eder.

-ETİK: Belediyeçilik hizmetlerinin evrensel düzeyde kabul görmüş hukuki ve sosyal normlar çerçevesinde yürütülmesini esas kabul eder.

-KAPSAYICILIK: Belediyeçilik hizmetlerini farklı kesimlerin ihtiyaçları ile doğrudan örtüşen şekilde sunmayı esas kabul eder.

-YENİLİKÇİLİK: Belediyeçilik hizmetlerinin sunumunda küresel ölçekte en iyi uygulamaların da dikkate alındığı modern, çözüm odaklı yöntemlerin uygulanması esasını kabul eder.

-ÇEVREYE DUYARLILIK: Belediyeçilik hizmetlerinin gelecek kuşakların bugünkü çevre varlıklarından mahrum

-LİYAKAT: İstanbulluların talep, ihtiyaç ve beklentilerinin karşılanmasında sorumlu kurum olan İBB'nin tüm faaliyetlerinin yürütülmesinde mesleki yetkinlik ilkesinin hakim olmasını esas kabul eder.

-KATILIMCILIK: Belediyeçilik hizmetlerine yönelik kararların alımında kent sakinlerinin mevcut süreçlere dahil edilmesini ve yurttaş katılımını mümkün kılacak yeni mekanizmaların tesis edilmesini esas kabul eder.

-İNSAN ODAKLILIK: Belediye hizmetlerinin sunumunda kent sakinlerinin memnuniyetinin temin edilmesinin temel önceliklerden birisi olmasını esas kabul eder

-ÇEVİKLİK: Dünyada değişen trendlere, dönüşen toplumsal ihtiyaçlara yalın, hızlı ve etkin biçimde yanıt verebilen şehircilik anlayışını esas kabul eder.

Yine planda belirtildiği üzere; İBB'de kadın personel durumu %17, erkek personel durumu %83; kadın yönetici durumu %19, erkek yönetici durumu %81'dir.

Ek 4_ Karşılaştırmalı YEEP Tablosu

Kadın kooperatiflerinin ve KEDV'in sundukları önerilerle İstanbul Yerel Eşitlik Eylem Planında hedeflenen çalışmaların karşılaştırmalı tablosudur. Tablonun amacı karşılıklı ortak çalışmalar için zemin oluşturabilmektir. Tablo, rapor eki olarak sunulmuştur.

KATILIMCILIK

AMAÇ 1: Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini Sağlamak için Politika Oluşturma, Planlama, Uygulama ve Değerlendirme Süreçlerinde Yaygın ve Etkin Katılımı Sağlamak

Hedef. A1H1- Bilgilendirme araçlarını erişime uygun hale getirmek için hemşehrilerin ihtiyaçlarını gözeterek çeşitlendirmek ve yaygınlaştırmak.

EYLEM	Sorumlu Birim	İşbirliği Paydaş	Göstergeler	Kadın Kooperatiflerinin Talepleri (Kadın Kooperatifleri Paydaş)	Kadın Kooperatiflerinin Talepleri (Kadın Örgütleri Paydaş)
A1H1E12 - Kent konseyi kadın meclisi/çalışma grubunun oluşturulması (2021-2022)	• Kurumsal Gelişim ve Yönetim Sistemleri DB • Kent Konseyi	• Kadın Örgütleri • İlçe Kent Konseyleri • STK'lar			(Belediyeye Erişebilirlik) Belediyede belirlenen birim, ya da kişilerle birlikte düzenli aralıklarla koordinasyon toplantılarının gerçekleştirilmesi.

Hedef. A1H3- Kadın kuruluşları başta olmak üzere sivil toplum, meslek örgütü ve akademi işbirliğini artırarak katılımıcılığı güçlendirmek.

EYLEM	Sorumlu Birim	İşbirliği Paydaş	Göstergeler	Kadın Kooperatiflerinin Talepleri (Kadın Kooperatifleri Paydaş)	Kadın Kooperatiflerinin Talepleri (Kadın Örgütleri Paydaş)
A1H3E4 - Kadın girişimcilerle toplantı yapılması (2021-Rutin)	• Kurumsal Gelişim ve Yönetim Sistemleri DB • Kent Konseyi • Muhtarlıklar ve Gıda DB • Sosyal Hizmetler DB	• STK'lar • Kadın Kooperatifleri • Özel Sektör			
A1H3E5 - Politika üretme ve planlama toplantılarına kadın örgütlerinin dahil edilmesi (2021-Rutin)	• Kurumsal Gelişim ve Yönetim Sistemleri DB • Kent Konseyi • Tüm Daire Başkanlıkları	• Kadın Örgütleri • İlçe Kent Konseyleri • Üniversiteler			(Belediye Politika Süreçlerine Katılım) Kooperatiflerin belediyeye politika önerisi vermesi kolaylaştırılmalı. Kadın kooperatifleri ticari faaliyet yürüten işletmeler olmanın yanı sıra kendi hayatı süreçleri ile ilgili politika üreten örgütlenmeler olduğundan, bu önerileri belirli aralıklarla belediyeye sunmalarının önünü açan mekanizmalar oluşturulabilir.
A1H3E6 - Stratejik plan hazırlanması ve izlenmesinde kadın örgütlerinin dahil edilmesi (Rutin-Rutin)	• Kurumsal Gelişim ve Yönetim Sistemleri DB	• Kadın Örgütleri • İstanbul ve İlçe Kent Konseyleri • Üniversiteler	• İletişime geçilen kadın örgütü, STK vb sayısı • İBB'nin veri tabanında bulunan kadın örgütü ve STK'ların İstanbul'daki toplam STK'lar ve kadın örgütleri içindeki oranı • Kadın örgütleri/kadınlar ile toplantı yapan birim sayısı • STK ile yapılan toplantılara katılan kadın örgütü sayısı		(Belediye Politika Süreçlerine Katılım) Kooperatiflerin belediyeye politika önerisi vermesi kolaylaştırılmalı. Kadın kooperatifleri ticari faaliyet yürüten işletmeler olmanın yanı sıra kendi hayatı süreçleri ile ilgili politika üreten örgütlenmeler olduğundan, bu önerileri belirli aralıklarla belediyeye sunmalarının önünü açan mekanizmalar oluşturulabilir.
A1H3E8 - Kadın örgütleri, kooperatifleri ve belediye arasında kurulacak işbirliklerinin güvence altına alınması için protokoller yapılması (2021-2024)	• Sosyal Hizmetler DB • İştirakler Koordinasyon Müdürlüğü • Muhtarlıklar ve Gıda DB	• Kadın Örgütleri • Kadın Kooperatifleri	• Sivil toplum katılım ve işbirliği ilkeleri dokümanının oluşturulması • Kadın örgütleri/kuruluşları/birimlerinin dahil olduğu proje sayısı • Kadın girişimcilerle yapılacak toplantı sayısı • İşbirliği protokolü yapılmış kadın kooperatifi sayısı	(Belediye ve Kooperatif Arasındaki Kurumsal İlişkiler) İlişkiler, herhangi bir değişiklik olduğunda kooperatifleri zora sokacak şekilde sözlü yöntemlerle kurulmamalı. Kooperatifler, çalışmalarını belediyeye protokol üzerinden gerçekleştirmeli.	
A1H3E9 - Kadın kooperatifleri ile işbirliği yapılması (2021-2024)	• Sosyal Hizmetler DB • Basın Yayın ve Halkla İlişkiler DB	• Kadın Örgütleri • Kadın Kooperatifleri		(Belediyeye Erişebilirlik) Belediyede, kooperatiflerle düzenli iletişim kurabilecek, kooperatiflerle belediye arasındaki bilgi akışını sağlayacak bir birimin, muhatap belirlenmeli. (Belediye ve Kooperatif Arasındaki Kurumsal İlişkiler) Kooperatiflerin faaliyet alanları ile ilgili hizmetlerde belediye, kooperatifleri gerçek hizmet sağlayıcı olarak kabul etmeli ve profesyonel akıter üzerinden işbirliği yapılmalı. Belediye kamuoyu yoklama, araştırma vb. konularda kooperatiflerden hizmet alabilir. Okul öncesi eğitimi ve gıda bankacılığı alanında kooperatiflere işbirliği yapılabilir.	
A1H3E10 - Kadımlar için ortak mekânlar oluşturulması (2021-2024)	• Sosyal Hizmetler DB • Fen İşleri DB • Destek Hizmetleri DB	• Kadın Örgütleri • Kadın Kooperatifleri		(Destek) Kooperatiflerin, atılma, ellerinden alınma korkusu yaşamadıkları, yazılı bir metinle garanti altına alınmış mekân ihtiyaçları belediye tarafından karşılanabilir.	

Hedef. A1H5- Yerel Eşitlik Eylem Planının gerekli mekanizmaları kurarak iç ve dış paydaşlar tarafından izlenmesini sağlamak ve planı yaygınlaştırmak.

EYLEM	Sorumlu Birim	İşbirliği Paydaş	Göstergeler	Kadın Kooperatiflerinin Talepleri (Kadın Kooperatifleri Paydaş)	Kadın Kooperatiflerinin Talepleri (Kadın Örgütleri Paydaş)
A1H5E3 - YEEP'e dair sorun ve ihtiyaçları güncellemek (2021-2024)	• Sosyal Hizmetler DB • Kurumsal Gelişim ve Yönetim Sistemleri DB	• Kadın Örgütleri • STK'lar • Üniversiteler • Muhtarlar • Meslek Odaları • Sendikalar	• Daire başkanlıkları ile YEEP sürecinin değerlendirilmesine yönelik yıllık toplantı sayısı • YEEP izleme sürecinde dış paydaşlarla yapılan toplantı sayısı		(Belediyeye Erişebilirlik) İBB ile önceden planlanmış ve açıklanmış dönemlerde, kadın kooperatifleriyle ilgilenen bir birim ile dönemsel toplantılar yapılabilir. Bu şekilde yapılan çalışmalar paylaşılabilir, yıllık hedefler güncellenebilir. Bu görüşmeler karşılıklı ve adil bir denetim mekanizması gibi çalışabilir.

TOPLUMSAL CİNSİYETE DAYALI / KADINA YÖNELİK ŞİDDET VE AYRIMCILIK

AMAÇ 2: Toplumsal Cinsiyet Temelli Şiddeti ve Ayrımcılığı Önlemek

Hedef. A2H1- Toplumsal cinsiyete dayalı şiddet ve ayrımcılıkla etkin mücadele için kurumsal kapasiteyi geliştirmek.

EYLEM	Sorumlu Birim	İşbirliği Paydaş	Göstergeler	Kadın Kooperatiflerinin Talepleri (Kadın Kooperatifleri Paydaş)	Kadın Kooperatiflerinin Talepleri (Kadın Örgütleri Paydaş)
A2H1E5 - Toplumsal Cinsiyet Eşitliği ve YEOP Koordinasyon Biriminin Kurulması (2021-2024)	<ul style="list-style-type: none"> İnsan Kaynakları ve Eğitim DB Sosyal Hizmetler DB Kurumsal Gelişim ve Yönetim Sistemleri DB 	<ul style="list-style-type: none"> STK'lar Kadın Örgütleri Üniversiteler 	<ul style="list-style-type: none"> Toplumsal Eşitlik Biriminin kurulması YEOP Koordinasyon kurulunun oluşturulması 		(Belediyeye Erişebilirlik) Belediyede, kooperatiflerle düzenli iletişim kurabilecek, kooperatiflerle belediye arasındaki bilgi akışını sağlayacak bir birimin, muhatap belirlenmeli.

Hedef. A2H2- Toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı ve çeşitliliği gören verileri oluşturarak belediye hizmetlerine erişimi artırmak.

EYLEM	Sorumlu Birim	İşbirliği Paydaş	Göstergeler	Kadın Kooperatiflerinin Talepleri (Kadın Kooperatifleri Paydaş)	Kadın Kooperatiflerinin Talepleri (Kadın Örgütleri Paydaş)
A2H2E4 - İstanbul'a dair toplumsal cinsiyete duyarlı veri toplanmasını sağlayacak mekanizmaların kurulması (2021-2022)	<ul style="list-style-type: none"> Bilgi İşlem DB Kurumsal Gelişim ve Yönetim Sistemleri DB İstanbul Kent Konseyi Sosyal Hizmetler DB 	<ul style="list-style-type: none"> STK'lar Kadın Örgütleri Üniversiteler İlçe Kent Konseyleri 	<ul style="list-style-type: none"> Çalışma yaşamında ve hizmete Erişimde Toplumsal Cinsiyet Eşitlik Eşitliği Politika Metninin hazırlanma oranı Toplumsal Cinsiyet Eşitlik tutum belgesinin yayınlanması İstanbul demografisini anlamak üzere toplanan datadan yapılan analiz sayısı. -Yoksunluk özelinde yapılan araştırma sayısı İstanbul demografisini anlamak üzere toplanan datadan yapılan analiz sayısı. 		(Belediye Politika Süreçlerine Katılım) Belediye, gerçekleştireceği projelerle ilgili, hangi bölgede ne ölçekte faaliyet yürütecekse, o bölgedeki kadın kooperatiflerinden gerekli ön bilgiyi, varsa raporları ve önerilerini almalı.
A2H2E6 - Dezavantajlı mahallelerde katılımcı planlama çalışmalarının yapılması ve iyileştirme çalışmalarında kadınların ihtiyaçlarının gözlemlenmesi (2020-2024)	<ul style="list-style-type: none"> İmar ve Şehircilik DB İştirakler Koordinasyon Müd Sosyal Hizmetler DB Basın Yayın ve Halkla İlişkiler DB 	<ul style="list-style-type: none"> Muhtarlar STK'lar Kadın Örgütleri Üniversiteler İlçe Kent Konseyleri 	<ul style="list-style-type: none"> Yerel eşitlik üzerine hazırlanan rapor sayısı İstanbul'un Bakım Haritasının çıkarılma oranı İstanbul Yaşlılık İhtiyaç Haritasının hazırlanması İstanbul'un Kentsel Erişim Haritasının çıkarılma oranı Kadına yönelik şiddetin haritalandırılarak raporlanma oranı Çalışma Yaşamında ve Hizmet Erişimde TCE Eşitliği Politika Metninin Hazırlanması 		(Belediye Politika Süreçlerine Katılım) Belediye, gerçekleştireceği projelerle ilgili, hangi bölgede ne ölçekte faaliyet yürütecekse, o bölgedeki kadın kooperatiflerinden gerekli ön bilgiyi, varsa raporları ve önerilerini almalı.

SAĞLIK

AMAÇ 3: Sağlık Hakkının Tam Kullanılmasını Sağlamak için Sağlık Hizmetlerini, Hiçbir Ayrım Yapılmadan Toplumsal Cinsiyet Eşitliğini ve Çeşitliliği Gözeterek Erişilebilir Kılmak

Hedef. A3H3- Kadınların sağlıklı yaşam ve sağlık hizmetlerine yönelik farkındalığını artırmak

EYLEM	Sorumlu Birim	İşbirliği Paydaş	Göstergeler	Kadın Kooperatiflerinin Talepleri (Kadın Kooperatifleri Paydaş)	Kadın Kooperatiflerinin Talepleri (Kadın Örgütleri Paydaş)
A3H3E5 - Güvenli gıda tüketimi konusunda kadınlara ve çocuklara yönelik bilinçlendirme ve bilgilendirme çalışmaları (2021-2024)	<ul style="list-style-type: none"> Muhtarlıklar ve Gıda DB Sağlık DB Sosyal Hizmetler DB 	<ul style="list-style-type: none"> İl Sağlık Müd Kadın Örgütleri STK'lar Meslek Odaları Üniversiteler 			
A3H3E6 - İklim değişikliğinin insan sağlığına doğrudan ya da dolaylı etkileri konusunda kadınlara ve çocuklara yönelik bilinçlendirme ve bilgilendirme çalışmaları (2021-2024)	<ul style="list-style-type: none"> Çevre Koruma ve Kontrol DB Sağlık DB Sosyal Hizmetler DB 	<ul style="list-style-type: none"> İl Milli Eğitim Müd İl Sağlık Müd Kadın Örgütleri STK'lar Meslek Odaları Üniversiteler 	<ul style="list-style-type: none"> Kentte tarım çalışmaları yapan kooperatifler ile toplantı sayısı 		

EKONOMİK GÜÇLENME VE İSTİHDAM

AMAÇ 6: Kadınların Farklı Koşullarından ve Çeşitliliğinden Kaynaklanan İhtiyaçları Gözetilerek, Ekonomik Güçlenmelerini Sağlamak

Hedef. A6H2- Kadın istihdamının önündeki engelleri kaldıracak araçları geliştirerek, kadın istihdamını artırmak.

EYLEM	Sorumlu Birim	İşbirliği Paydaş	Göstergeler	Kadın Kooperatiflerinin Talepleri (Kadın Kooperatifleri Paydaş)	Kadın Kooperatiflerinin Talepleri (Kadın Örgütleri Paydaş)
- Kadınlara yönelik istihdam eğitim politikalarının iştirilmesi (2021-Rutin)	• İnsan Kaynakları ve Eğitim DB • Sosyal Hizmetler DB	• Kadın Örgütleri • STK'lar ve Sosyal Girişimciler • Üniversiteler • Meslek Odaları • Sendikalar	• İştirakler bazında yeni istihdam kapsamında işe alınan kadın oranı • Dijital eğitime katılan kadınların yaşa göre oranları • Yüz yüze eğitim dalı sayısı • Eğitim ve sertifikasyon desteği verilen küçük üretici sayısı		(Belediye Politika Süreçlerine Katılım) Kooperatiflerin, üretim süreçlerine katılımı sadece belirli raporların hazırlanma döneminde değil, kadın kooperatiflerini ilgilendiren her çalışmada muhakkak sağlanmalı. "Her mahalleye bir yuva" gibi kooperatif ilgilendiren projelerin tasarlanması ve uygulanma süreçlerinde, mahallelerde kreş ve çocuk bakım evi işleriyle ilgilenen kooperatif alandaki görüşleri alınmalı.

Hedef. A6H3- Kadın kooperatifçiliği ve kadın girişimciliğini desteklemek ve güçlendirmek.

EYLEM	Sorumlu Birim	İşbirliği Paydaş	Göstergeler	Kadın Kooperatiflerinin Talepleri (Kadın Kooperatifleri Paydaş)	Kadın Kooperatiflerinin Talepleri (Kadın Örgütleri Paydaş)
- Kadın kooperatiflerine eğitim, teknik destek iş modeli geliştirilmesi (2021-Rutin)	• Sosyal Hizmetler DB • Muhtarlıklar ve Gıda Tarım DB • Özel Kalem Müdürlüğü (İstanbul Gönüllüleri)	• Kadın Kooperatifleri • Uluslararası Kuruluşlar		(Destek) Çeşitli kurumsal kapasite geliştirme faaliyetleri, belediye ve bu alanda çalışan KEDV işbirliği ile gerçekleştirilebilir. (Destek) Kooperatiflerin, temel donanımları, demirbaş ihtiyaçları konusunda, kooperatiflere kaynak sağlanabilir. Bu alanda destek sağlayabilecek kuruluşlarla kooperatifler arasında iletişim sağlanabilir.	
- Göçmen kadınların kooperatiflere katılımının nesi (2021-Rutin)	• Sosyal Hizmetler DB • Muhtarlıklar ve Gıda Tarım DB	• Kadın Kooperatifleri • Uluslararası Kuruluşlar	• Kooperatifçilik eğitimi verilen kadın sayısı • Danışmanlık verilen kooperatif sayısı • Kadın kooperatifleri ile geliştirilen iş modeli sayısı • Kadın kooperatifleri ile ortak yapılan toplantı sayısı • Göçmen kadınların dahil olduğu kooperatif sayısı • Kadın girişimci ve kooperatiflerine verilen kamu ihalesi etimisi sayısı		
- Kadınların ürünlerini satabilmeleri için kadın arı kurulmasının İstanbul genelinde kolaylaştırılması eri yapılması ile satış kanallarının güçlendirilmesi (4)	• Muhtarlıklar ve Gıda Tarım DB • Sosyal Hizmetler DB • Özel Kalem Müdürlüğü (İstanbul Gönüllüleri)	• Muhtarlıklar • İlçe Belediyeleri • STK'lar ve Sosyal Girişimciler • Meslek Odaları	• Kuruluşu desteklenen Kooperatif sayısı • Girişimciliğin desteklenmesine yönelik çalışma sayısı • Düzenlenen çok dilli mesleki eğitim sayısı • Düzenlenen Türkçe kursu sayısı • Eğitimlere katılan göçmen sayısı	(Destek) Kooperatiflerin, atılma, ellerinden alınma korkusu yaşamadıkları, yazılı bir metinle garanti altına alınmış mekan ihtiyaçları belediye tarafından karşılanabilir.	
- Kadın girişimciler ve kooperatiflerine kamu ihalesi sağlanması (2021-2024)	• İnsan Kaynakları ve Eğitim DB • Sosyal Hizmetler DB • Satın Alma DB	• STK'lar ve Sosyal Girişimciler • Meslek Odaları • Sendikalar			
- Girişimciliğin desteklenmesi (2021-Rutin)	• İnsan Kaynakları ve Eğitim DB • Bilgi İşlem DB • İştirakler Koordinasyon Müdürlüğü	• Kadın Örgütleri • İPA • Özel Sektör			

Hedef. A6H4- İstanbul'un kırsalında yaşayan üretici kadınları güçlendirmek.

EYLEM	Sorumlu Birim	İşbirliği Paydaş	Göstergeler	Kadın Kooperatiflerinin Talepleri (Kadın Kooperatifleri Paydaş)	Kadın Kooperatiflerinin Talepleri (Kadın Örgütleri Paydaş)
- Üretici kadınların ihtiyaçlarının tespit ve analizinin (2022-2023)	• Muhtarlıklar ve Gıda Tarım DB • Sosyal Hizmetler DB	• İPA • Meslek Örgütleri • Kadın Kooperatifleri	• Fide, fidan ve tohum desteği verilen kadın sayısı • Üretici pazarlarında yer sağlanan kadın üretici sayısı • Üretici Pazarı Sayısı • Eğitim ve sertifikasyon desteği verilen küçük üretici sayısı • Yapılan tahsis işlemi sayısı		
- Kadın kooperatifleri ile işbirliği yapılması (4)	• Muhtarlıklar ve Gıda Tarım DB • Sosyal Hizmetler DB	• STK'lar ve Sosyal Girişimler • Meslek Odaları			

BAKIM HİZMETLERİ**AMAÇ 7: Bakım Politikaları ve Hizmetlerini Yeniden Düzenleyerek Kamusal Hizmetleri Geliştirmek****Hedef. A7H1- Farklı bakım ihtiyaçları gözetilerek (çocuk, engelli, yaşlı) bakım ihtiyacı olan ve bakım veren kişilere yönelik hizmetleri yaygınlaştırmak**

EYLEM	Sorumlu Birim	İşbirliği Paydaş	Göstergeler	Kadın Kooperatiflerinin Talepleri (Kadın Kooperatifleri Paydaş)	Kadın Kooperatiflerinin Talepleri (Kadın Örgütleri Paydaş)
A7H1E3 - Kreş programlarının farklı çalışma biçimlerine (vardiyah vb.) ve ihtiyaçlara uygun olarak çeşitlendirilmesi (2020-2022)	• Sosyal Hizmetler DB	• Kadın Kooperatifleri • Özel Sektör			
A7H1E4 - Mahallelerde kuşaklararası dayanışma ve gönüllülük sistemlerinin desteklenmesi (2020-2024)	• Özel Kalem Müdürlüğü (İstanbul Gönüllüleri) • Kurumsal Gelişim ve Yönetim Sistemleri DB - İst Kent Konseyi • Sosyal Hizmetler DB • Tüm DB	• STK'lar	• Mahalle Evleri'nde kuşaklararası dayanışmaya odaklanan etkinlik sayısı • Mahalle evlerinin hizmet verdiği Roman Kadın Sayısı • Yaşlı hakları alanında çalışan STK'lar ile yapılan toplantı sayısı • İSADEM'lerden faydalanan yaş kırımına göre kadın oranı • Mahalle evlerinden faydalanan yaş kırımına göre kadın oranı		
A7H1E5 - Yaşlılara yönelik hizmetlerin ve alandaki iş birliklerinin yaygınlaştırılması (2020-2024)	• Sağlık DB • Sosyal Hizmetler DB	• İlçe Belediyeleri • İl Sağlık Müdürlüğü • Aile Çalışma ve Sosyal Hizmetler İl Müdürlüğü • STK'lar.	• Yaşlı kadınlara yönelik gerçekleştirilecek organizasyon sayısı • Engelli bakımı üstlenen kadınlara verilen psiko-sosyal destek oranı • Engelli bakımı üstlenen kadınlar için açılan bir mola merkez sayısı		
A7H1E10 - Bakım veren kadınları güçlendirecek hizmetlerin sağlanması (eğitim, danışmanlık, psikolojik destek, lojistik destek vb) (2020-2024)	• Sosyal Hizmetler DB • Sağlık DB • İnsan Kaynakları ve Eğitim DB	• İlçe Belediyeleri • STK'lar • Üniversiteler • Sosyal Girişimler			

Hedef. A7H2- Bakım hizmet ve politikalarının kadın yoksulluğu ile ilişkilendirerek toplumsal cinsiyet eşitline duyarlı bir şekilde geliştirmek.

EYLEM	Sorumlu Birim	İşbirliği Paydaş	Göstergeler	Kadın Kooperatiflerinin Talepleri (Kadın Kooperatifleri Paydaş)	Kadın Kooperatiflerinin Talepleri (Kadın Örgütleri Paydaş)
A7H2E2 - Kreşlerin kadınlar için bir istihdam alanı olarak işlevlendirilmesi (2019-2024)	• Sosyal Hizmetler DB • İnsan Kaynakları ve Eğitim DB	• Kadın Kooperatifleri • Kadın Örgütleri		(Belediye ve Kooperatif Arasındaki Kurumsal İlişkiler) Kooperatiflerin faaliyet alanları ile ilgili hizmetlerde belediye, kooperatifleri gerçek hizmet sağlayıcı olarak kabul etmeli ve profesyonel akıter üzerinden işbirliği yapılmalı. Belediye kamuoyu yoklama, araştırma vb. konularda kooperatiflerden hizmet alabilir. Okul öncesi eğitimi ve gıda bankacılığı alanında kooperatiflere işbirliği yapılabilir.	
A7H2E3 - Mahalle anneleri uygulamasının hayata geçmesi (2022-2024)	• Sosyal Hizmetler DB	• Muhtarlıklar • Kadın Kooperatifleri • Kadın Örgütleri	• Belediyenin desteklediği, erken çocukluk eğitim modelini uygulayan kooperatif sayısı • Kooperatiflerde istihdam edilen kadın sayısı • Çocukların bakımını sağlandığı ve mahalle annelerinin çalıştığı, hizmet bina sayısı		
A7H2E5 - Bakım alanında kadın kooperatiflerinin desteklenmesi (2022-2024)	• Sosyal Hizmetler DB • Emlak Yönetimi DB	• Kadın Kooperatifleri • Kadın Örgütleri		(Belediye ve Kooperatif Arasındaki Kurumsal İlişkiler) Kooperatiflerin faaliyet alanları ile ilgili hizmetlerde belediye, kooperatifleri gerçek hizmet sağlayıcı olarak kabul etmeli ve profesyonel akıter üzerinden işbirliği yapılmalı. Belediye kamuoyu yoklama, araştırma vb. konularda kooperatiflerden hizmet alabilir. Okul öncesi eğitimi ve gıda bankacılığı alanında kooperatiflere işbirliği yapılabilir.	

SOSYAL DESTEK**AMAÇ 9: Eşit Haklara Ulaşamayan Toplumsal Gruplar için Nitelikli Sosyal Yaşam Olanakları Sağlamak****Hedef. A9H1- Farklı koşullarda yaşayan kadınlara ulaşmak için uygun yöntemler geliştirmek.**

EYLEM	Sorumlu Birim	İşbirliği Paydaş	Göstergeler	Kadın Kooperatiflerinin Talepleri (Kadın Kooperatifleri Paydaş)	Kadın Kooperatiflerinin Talepleri (Kadın Örgütleri Paydaş)
A9H1E3 - İBB' ye ait mekânları kadın örgütlerine, STK'ların kullanımına açarak mekânlarda etkinlik gerçekleştirmesini desteklemek (Rutin-Rutin)	• Destek Hizmetleri DB • Kültür DB • Sosyal Hizmetler DB	• STK'lar • Kadın Örgütleri • Üniversiteler	• STK'ların mekân kullanım taleplerinin karşılanma oranı		(Destek) Kooperatiflerin, atılma, ellerinden alınma korkusu yaşamadıkları, yazılı bir metinle garanti altına alınmış mekân ihtiyaçları belediye tarafından karşılanabilir.

AFET / KRİZ

AMAÇ 15: Afet ve Kriz Dönemlerinin Eşitsizliği Derinleştiren Etkisini Eşitlikçi ve Katılımcı Yöntemlerle Ortadan Kaldırmak

Hedef. A15H3- Kriz/Pandemi Sürecinde derinleşen eşitsizlikle mücadele için özel önlemler geliştirmek.

EYLEM	Sorumlu Birim	İşbirliği Paydaş	Göstergeler	Kadın Kooperatiflerinin Talepleri (Kadın Kooperatifleri Paydaş)	Kadın Kooperatiflerinin Talepleri (Kadın Örgütleri Paydaş)
A15H3E3 - Pandemi sürecinde muhtarlarla işbirliği yapılarak mahalle muhtaçlık envanterinin çıkarılması, ihtiyaç sahibi kadınların belirlenmesi (2021-2024)	<ul style="list-style-type: none">Basın Yayın ve Halkla İlişkiler DBSosyal Hizmetler DB	<ul style="list-style-type: none">STK'larKadın ÖrgütleriMuhtarlar	<ul style="list-style-type: none">Kriz/Pandemi döneminde ihtiyaç tespiti yapılan kadın sayısıKriz/Pandemi dönemleri açısından risk-etki analizi yapılan mahalle sayısı		(Belediye Politika Süreçlerine Katılım) Belediye, gerçekleştireceği projelerle ilgili, hangi bölgede ne ölçekte faaliyet yürütecekse, o bölgedeki kadın kooperatiflerinden gerekli ön bilgiyi, varsa raporları ve önerilerini almalı.

Ek 6_ Kaynakça

Rapor, İstanbul'daki mevcut durumun ortaya konmasına ve bölgedeki kadın kuruluşları ile yerel yönetimler arasında sürdürülebilir işbirlikler geliştirilmesine yönelik çalışmalarda referans oluşturması amacıyla oluşturulmuştur. Aşağıdaki kaynaklardan yararlanılmıştır:

- Proje metni
- Anket ve derinlemesine kuruluş görüşmeleri raporları
- Toplantı ve eğitim faaliyetleri raporları
- Projenin etki izleme raporları
- İBB yerel eşitlik eylem planı, stratejik planı, faaliyet raporları ve performans programı

